

309712

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 18 వ తేది శనివారము

NO. 164

నంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస శవమి.

సంచిక ౧౬౪

### అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రసిద్ధి కెక్కినది.  
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ  
మా అమృతాంజనమును వాడి  
సంతమాత్రమున నయమగును.  
సులభ వెల 0-8-0 అణాలు.



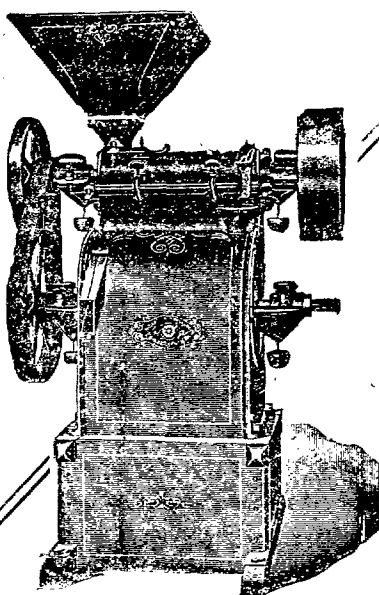
మోహిని తైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.



### Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

### నమ్మకము

నచ్చనిది వెంటనే వాపీను పుచ్చుకొనెదము.

బంగారు, వెండి, రాళ్ళు నగలు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీకొడను సమైక్య భర  
లకు విక్రయించబడును. తయారున తేనివాటిని అతి కి  
ప్రముగా కాలరాసుననులేక తయారు చేసి ఇవ్వబడు  
ను. ఒకసారి అర్హులయి నగలు తయారు చేసుకొన్న  
వారికి నమ్మకవిషయము తెలుసును. (1842)

కారణం బ: ఇది శ్రీభక్తబాధిని నకు వాటికము  
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుకావలెనని.  
అంబర జదివినవలయును వెల 0-4-0 పొట్టిల తేలు.  
అప్రప్రతికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

### Note

### Note

## Salicylic Acid

The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

Box 12, Madras.

For Price & other particulars apply.

1601

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

దరఖాస్తుల పట్టిక 31-10-19 వ తేదీతో ముగింపబడును. డ్రై రెక్టరు లట్లు నిశ్చయించినచో యీ లోపుననే గూడ ముగింపబడును.

## ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

(1829)

కలకత్తానగరమున జాయంటుస్టాకుం పెసీల రిజిస్ట్రారుయొద్ద ప్రోస్పెక్టును నకలు ఉంచబడినది.

**మూలధనము రు. 50,00,000.**

ఆర్డినరీ వాటాలు 500,000 వాటావెల రు. 10 లు.

దరఖాస్తుతో రు. 2 లును, అలాటుమెంటుతో రు. 2 ను పంపవలెను. తక్కిన రు. 6 లును రెండువాయిదాలలో (వాయిదాకు రు. 3 ల వంతున కోరబడినపుడు పంపవలెను. మొదటిసారి మూడు రూపాయలు పంపిన పిమ్మట నాలుగు నెలలలోపున మరల పంప నవసరముండదు.

25 లక్షల రూపాయలు వెలగల వాటా లిడివరకే విక్రయింపబడినవి. తక్కినవి మాత్రమే విక్రయింపబడును.

**డ్రై రెక్టరులు :** 1. హానరబులు లాలూభాయి శ్యామలదాసుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి, (అధ్యక్షుడు).

2. రాయి నైకుంఠనాథసేను బహదరుగారు, వకీలు జమిందారు, బరంపురము, బంగాళము.

3. సర్ జేవ్ ప్రసాద సర్వాధికారిగారు, ఎల్. ఎల్. డి. సాలిసిటరు, కలకత్తా.

4. ఎన్. ఎస్. భయంకరుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి.

[కలకత్తా.

5. ఎన్. ఎస్. టి. చారిగారు, ఎం. ఏ., 2, లయన్సు రేంజి గవర్న మెంటు డ్రై రెక్టరు, చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు,

6. జాను ఎం. గ్రిగరీ, సాలిసిటరు, పూ అండు కంపెనీ, పాతపోస్టాఫీసువీధి, కలకత్తా.

**బ్యాంకరులు:** ఇండియా నేషనలు బ్యాంక్, లిమిటెడు, కలకత్తా.

**సాలిసిటరులు:** మార్గను అండు కంపెనీ, కలకత్తా.

**ఆడిటరులు:** బాట్లీభాయి అండు ఫురోహితుగార్లు, బొంబాయి.

**మేనేజింగు ఏజెంట్లు:** చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు, 2, లయన్సు రేంజి, కలకత్తా.

**ఆఫీసు:** 2, లయన్సు రేంజి, కలకత్తా.

## ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

ప్రోస్పెక్టు.

ఇండియా దేశమున ప్రతిసంవత్సరమున కోట్లకొలది మేకచర్మములు సమకూర్చబడుచున్నవి. వానిని నునుపుచేసిన మంచి కిడు లేదరును చేయవచ్చును. ఇట్టి అవకాశమున్నను గూడ నిదివరకు చాల చర్మములు అమెరికాదేశమునకు ఎగుమతి చేయబడుచున్నవి. అచట నిండులకు ప్రత్యేకముగ కట్టబడిన గొప్పయంత్రశాలలు గలవు. అచట వారిచర్మములను చక్కచేసి క్రోము విధానమున స్టేసుకిడ్నీను చేయుదురు. అవి ఆదేశమునకు కావలసినవర కచట వ్యయపడగా మిగిలిన వానిని బ్రిటిషుదేశమునకు ఎగుమతి చేయుదురు. 1916-17-18 సంవత్సరములలో బ్రిటిషుదేశమునకు దిగుమతులు చాల తక్కువగా నుండెను. అట్టితరిని గూడ అమెరికానుండి సాలుకు 3 కోట్ల చదరపు టడుగుల చొప్పున స్టేసుకిడ్నీ ఆదేశమునకు పంపబడెను. తక్కిన పాశ్చాత్యదేశముల కన్నిటికిని కలిపి సాలుకు 3 కోట్లవంతున పంపబడెను. అన్ని దేశముల వారును గూడ ఆసంవత్సరములలో దిగుమతులను నిరోధించియున్న సందర్భములలోగూడ అమెరికావారు సాలుకు 6 కోట్ల చదరపు టడుగుల వంతున పంపగలిగిరి.

ఇండియాదేశమున మంచి అవకాశము లుండగా యీపరిశ్రమ సిదేశమునందే మనమేల చేయరాదు. మనదేశమునకు కావలసినవాని నుంచుకొని తక్కినవాని నేల ఎగుమతి చేయరాదు. అట్లు ఎగుమతి చేసినచో మంచిలాభము నచ్చును.

ఈ విషయమున నీకంపెనీవారు కొంతకాలమునుండి చాల పరిశోధనలను గావించిరి. మంచిచర్మములను తయారు చేయవచ్చు నని నిర్ధారణగా తేలినది. విదేశములలో చేయబడు చర్మముల కెందునను తీసిపోని చర్మములను తయారుచేయవచ్చును.

లాభము తీయవలె నని భారీవ్యాపారము జరుగవలెను. అనేక రకముల చర్మములను తయారు చేయవలెను.

దినమునకు 600 డజనుల చర్మములను తయారుచేయ బాలిన టానకిని ఏర్పరుపవలెను. అందులకు మూలధనము 50 లక్షల రూపాయ లుండవలెను. వాటా రు. 10 ల వంతున 5 లక్షలవాటాలుగ విభజింపబడును.

ఈదేశమునుండి పచ్చి చర్మములను సామాజ్యమునందలి దేశములకు తప్ప యితరదేశములలో నేదేశములకు పంపినను 100-కి 15 వంతున ఎగుమతి పన్నును వేయుటకు నిశ్చయించితి మని యిండియా ద్వారతనమువా రిటీవల ప్రకటించిరి. అట్లు జరిగిన నీ వ్యాపారమునకు మంచి అనుకూల మేర్పడును.

ఇదులకు కావలసిన యంత్రసామగ్రిల వ్యయము సుమారు 65 వేల పానులు మేనేజరుకును పనివాండ్రకుకును యిండ్లయంత్రశాలలు ఫిల్టరు, సెప్టికు చెరువు మున్నగు గృహములను కట్టించుటకు 35 వేల పానులగును. బ్లాకులెక్క 15 లక్షల రూపాయలను మూడు

నెలలకు కావలసిన చర్మములకును ద్రావకాదులకును 25 లక్షలు కావలెను. పనివాండ్రకు విధానమును నేర్పించుటకు 2 లక్షలరూపాయ లుండవలెను. పోగా 8 లక్షలు మిగులును.

ఒక అడుగు తయారుచేయుటకు ఖర్చు

ఇప్పటివరకు.	యద్దమునకు పూర్వపుధరలు.
పచ్చిచర్మము	0-18 0
ద్రావకాదులు	0-2 0
పనివాండ్రు	0-0 4
కూలివాండ్రు	0-0 6
శక్తి	0-0 8
తరుగు	0-0 1½
చిల్లర	0-0 1½
ప్రయాణపుతనిఖీఖర్చులు	0-0 8
	1-1 0
స్టేసుకిడ్నీలెదరు ఒక అడుగు	1-4 0
మొదలు రు. 8-0 0.	తొమ్మిది అణాలు మొదలు 1-8 0

యంత్రశాల పూర్తియై పని బాగుగా ప్రారంభమైన నెలకు 9 లక్షల చదరపు టడుగుల కిడులెదరు తయారగును అడుగునకు 0-8-0 లు లాభముచూచినచో సాలుకు 20,25,000 లాభము వచ్చును. నెట్టుబడిమీద 100 కి 40 వంతున లాభ మగుపడును.

అనుకూలము కలిగిన 18 నెలలలో యంత్రశాలపని పూర్తియై పని ప్రారంభము కాగలదు. అమెరికావారు యంత్రములను త్వరితముగా పంపెదమని వాగ్దానము చేసిరి.

**డ్రై రెక్టరుల అన్నతవేతనములు:**—డ్రై రెక్టరుల సంఖ్య ముగ్గురికి తగ్గగూడదు. 8 గురికి హెచ్చగూడదు. 200 వాటాలను ప్రతి డ్రై రెక్టరును కొనవలెను జనరలు మీటింగువారనుమతించిన ప్రతి డ్రై రెక్టరుకును నెలకు రు 100 లు యియ్యబడును. కలకత్తాలో నుండనివారికి రాకపోకల కర్చులు గూడ నియ్యబడును.

**ఆగ్రిమెంటులు:**—కంపెనీవారికిని చారి కంపెనీవారికిని ఆగ్రిమెంటు జరుగును. చారికంపెనీవారిలోగా మానుకొనిన తప్ప 80 ఏండ్లవరకును మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా నుండురు. అందులకు వారి కియ్యవలసిన సొమ్ము మున్నగునవి కరారునామాలో నున్న ప్రకారము జరుగగలవు.

**కమీషను:**—వాటాలవెలమీద 100 కి 10రూపాయలకంటె హెచ్చు కమీషను దళారుల కియ్యబడదు.

**అలాటుమెంటు:**—మొత్తము మూలధనమున 100-కి 20 వంతుకొనబడు (సబ్ స్క్రిబుడు)వరకును కంపెనీవారు అలాటుమెంటు చేయగూడదు.

**ప్రారంభవ్యయములు:**—ప్రారంభవ్యయముల అంచనా 80 వేలరూపాయలు వాటాలధరఖాస్తులు మేనేజింగు ఏజెంట్లువాయిదా దరఖాస్తు నిట్లు వ్రాసిపంపవలెను.

(1) అలాటుమెంటు చేయబడనిచో సొమ్ము పూర్తిగా పంపివేయబడును. కోరినన్ని వాటాలను అలాటుమెంటు చేయబడనిచో అలాటుమెంటు చేయబడిన వాటాల కియ్యవలసిన సొమ్ములోనుండి దరఖాస్తుతో పంపబడి సొమ్ములో అలాటుమెంటు చేయబడని వాటాలసొమ్ము మినహాయించబడును.

(2) రెండు మూడు వాయిదాల సొమ్ము సకాలమున చెల్లించనివా రదివరకు పంపిన సొమ్మును గూడ నష్టపోయెదరు.

(3) ప్రోస్పెక్టును దరఖాస్తు ఫారములు కావలసినచో చారి కంపెనీ లిమిటెడు, 2 లయన్సు రేంజి, కలకత్తా అని వ్రాయవలెను.

**జనరలు:**—మెమోరాండము, ఆర్డిలిన్సు ఆగ్రిమెంటు మున్నగువానిని చూడ గోరువారు మామా పనివేళలో కార్యాలయమునకు వెళ్లి చూడవచ్చును. వాటాలు కోరువారును వాటాలను కొనువారును యీ నియమములను పాటించినట్లు భావింపబడుదురు. మెమోరాండము దీనిలో కలసియే యున్నవి.

కలకత్తా, 27-వ సెప్టెంబరు 1919.

[2వ పేజీ తరువాయి]

### దరఖాస్తు ఫారము.

ఇడియూగ్లను కిమ్మ, లిమిటెడు.

1918-వ సంవత్సరపు ఇండియా కంపెనీల చట్టము ప్రకారము నమోదు చేయబడినది.

నం.....

మూలధనము రు. 50,00,000. 50,00,000 వాటాలు,  
వాటా ధర రు. 10 లు.

ఇండియూగ్లను కిమ్మ, లిమిటెడు, డైరెక్టరులకు  
అయ్యా,

నేను లేక మేము కొనదలచిన వాటాలకు  
వాటాకు రు. 2 ల వాటా మొదటి వాయిదా సొమ్ము కంపెనీ  
వారికి పంపిమి. ఆవాటాలను నా లేక మా పేర నమోదు  
చేయవలెనని నేను లేక మేము కోరెదను. లేక ము అన్ని  
వాటాలను మిరియ్యనివో కొన్ని వాటాలవైన నియ్యగోరెదను  
లేక ము. 27-9-19 వ తేదీ గల ప్రోసెక్యూషన్ మరతులకును  
అర్హికిలు మొమారాండముల మరతులకును అంగీకరించిరిని  
లేక మి గాని నా మా పేరులను నమోదుచేసికొనుట కధికార  
మిచ్చుచున్నాను లేక ము. వాటాల నిచ్చిన సంగతి తెలిగానే  
పంపవలసిన మొత్తమును వాటాకు రు. 2 ల వంతున పంపుట  
కును దరిమిలా వాయిదాల మొత్తమును సరిగా పంపుటకును  
అంగీకరించెదము.

సంతకము.....  
పూర్తిపేరు.....  
వెలసము.....  
వివరము.....  
తేదీ.....'9

### నోటీసు.

మదరాసు తిరువల్లిక్కేటి ఈశ్వరదాసు  
లాలాపిథి 34-వ నెంబరు ఇంటిలో నివసించు  
చున్న సానారంగభావ్యంశ్రేష్ఠి అనే నేను ఇందు  
మూలకముగా అందజేసి తెలియజేయడ మేమన  
గా నేను 1919 సెప్టెంబరు 30-వ తేదీని మా  
తండ్రిగారి నుండి వీడిపోయినాను. గనుక యింతటి  
నుండి నేను సానారామానుజము శ్రేష్ఠిగారి  
కుటుంబమునందు అవిధ కుటుంబికుడను కాను.

1808 ఎన్. రంగభావ్యం శ్రేష్ఠి.

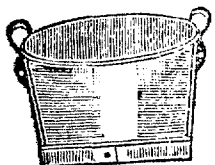
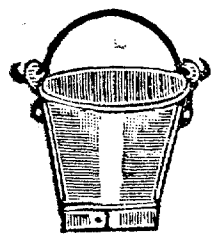
### శ్రీకృష్ణ భారతము.

శనివారము శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కామ్రొగారిచే మూలా  
నుసారముగా నుబడి తెలిసి రచించబడినది. ఇందు నన్నయదల  
భారతమున లేని కథ లెన్నో కలవు.

- 1 వ సంపుటము (ఆదికావ్యములు) వెల రు. 3.0-0
  - 2 వ సంపుటము (ఆరణ్యకములు) 2.0-0
  - 3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 3.0-0
- పూర్ణిణి కొనవారే ధరింపవలెను. వైపు స్త్రీలు రా  
యల్ వైపు స్త్రీలు కాగితము కాల్గొనెను.

వలయువారు:—మేనేజరు, కలావతి క్రస్తు,  
(1885) రాజమ క్రి అని ప్రాయశచిత్తము.

### ఆంధ్రదేశ బక్కెట్టు వగైరాలు.



మదరాసు గవర్నమెంటు వారికిన్ని  
మొదలు గవర్నమెంటు వారికిన్ని  
మునిసిపాలిటీలు, తాలూకా బోర్డులు,  
యూనియన్లు, స్కూలులు వగైరాలు  
లకు కప్పయిచేయు, కొలతపాత్రలు,  
తూనిక గుండ్లు, త్రాసులు, అక్షిగు  
పేనాకత్తులు, కంఠాడీలు, మునిసిపల్  
లాండర్లు, వాటి ప్రంభములు, బావుల  
గిలకలు, చెత్తవేయు తొట్టు నీళ్లు  
తొడు బక్కెట్టు, స్నానముచేయు  
పెద్దతొట్టు మొదలగు యా వస్తు  
సామానములు, విజ్జేపు మాదిరి నేర్పిం  
యగు పనివార్లచే, మిక్కిలి బిటువుగా  
కయ్యబడుచుండు వెల సహాయముగా కప్పయి చేయబడున  
గాన కలయువారు క్రింది అడ్డమువారిని విచారించవలసియు.

జనరల్ ఇండస్ట్రీయల్ (ప్రైవేట్) వర్కుస్,  
(1712 ది 624 వార్) కంట్రాక్టర్స్, నెల్లూరు.

### ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

నవవాణ్ణిక వృత్తాంతము

కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు కోవల్లి  
మానుమంతరావు ఎమ్. ఏ. బి. ఎల్. గారి రిపోర్టు  
నుండి:—

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయొక్క తొమ్మిదవ వార్షిక  
వృత్తాంతము ఈ యుత్సవసందర్భమున వెల్లడించుటకు నాకు  
విధింపబడినది. కళాప్రారంభమున ఒక చిన్నమాట చెప్ప  
దలచుచున్నాను. పాలకసంఘ కార్యదర్శి తరు నివేదికయందు  
గత సంవత్సరమున విశేష విజ్ఞప్త విషయములతో నిండియు  
న్నట్లు తెలియజేసి యున్నాను. అది యిన్నియు కృతచూర  
ప్రత్యక్షములనివే గాని విద్యార్థులు నిర్వహించున కంఠము  
త్రమున భంగము కలుగజేయలేదని విన్నవించుచున్నాను.  
ఇద్దరు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు, అందులో మొదట యాన  
జీవ సభికుడు, తీసికొనవలసిన కవచము తీసికొనియు, అక  
స్మాత్తుగా, అసందర్భముగా మానుట తటస్థించినను ఈవార్షిక  
వృత్తాంతము తేటతెల్లము చేయు విద్యార్థిమాతలు కాల్గిమైన  
స్థానముల నన్నిటిని నింపుట తటస్థించినది. సంవత్సరముల  
కొలది సహోపాధ్యాయులు చిత్రిమైన చిత్రకృతిని వెల్లడిం  
చుచు కళాశాలకు విడనాడుట ఏదీయో దుర్మహిమ మని  
భావించితిమి గాని అనంత సమయమున సహాయమునకు నుని  
ద్దుల ఎందరో విక్రమములకు గురైయుండుభాగ్యము అందుకు  
పూర్ణకాంతి గల్పించినది. దీనికెంతయు కృతజ్ఞులము. కళా  
శాల నిర్వహించున కేవిధమైన లోపమున గలగలేదని మీ  
కు విన్నవించవలసి యున్నది. ఈ కార్యమూలకయందు వివిధ  
కాళు లేదిధముగ ప్రయత్నింపబడినదియు ఇక నూచింప నను  
జ్జనలేద.

#### మేనేజింగ్ ఇంజనీరింగు

అందు కృతచూర యంత్ర కార్మిక కాళుయందు చేరిన  
బాహ్య సంఖ్య గలించిన అన్ని సంవత్సరములకుంట్ల నెక్కు  
డగున్నది. 1918 వ సంవత్సరమునందు యీ కాళు  
లోని క్రాంతికరగతియందు 12 గురు బాటునంది. ఈ సం  
వత్సరము ఏప్రిల్ 17 గురు. ఈ మాసమున 27 గురు. వీరి  
లో కడవజ్జనానుండి వచ్చిన నొకబాటునకు బల్లారి వాస్తవ్యు  
లగు రావు బహద్దరు సి. ఎన్. ను బ్రహ్మజ్ఞం తంతులుగాను  
నెలకు 10 రూ॥ విద్యార్థి వేతనము నిచ్చుచున్నాను.

క్రమచరగతియందు గతసంవత్సరసంఖ్య 46. ఈ సం  
వత్సరము 47. సంఖ్యావృద్ధియందు కన్న గుణాధిక్యమునందు  
భేదమెక్కువగ నున్న దని చెప్పటకు సంతోషమునున్నది.  
ప్రథమసంవత్సరములయందు యంత్ర కార్మిక కాళుయందు క్ర  
మీకరి గాంచినవారిలో నెక్కువ మంది సాధారణవిద్య విశే  
షముగ నభ్యసించినవారు కాదు. ఇటీవల రెండు సంవత్సర  
ములనుండి చేరువారలలో ప్రామాణ్య పరీక్షలకు చదివిన  
వారు నెక్కువమంది గలరు. అందును ప్రాథమికవిద్యకు పూ  
ర్తిచేసినవారే. ఇంతియకాక వీరందరును ఎక్కువ ఉత్సాహ  
ముతో, భక్తి శ్రద్ధతో, ఎంత కష్టమునకైన నోర్చి వాస్తవ  
పుణ్యమును సుపాదించవలయు నను ప్రాణితో కని నేర్చుచు  
న్నారు. ఇది యెంతయు జేయునకు భావ్యభివృద్ధి మాచకము.  
కునలో నిరికఱకు విద్యార్థికులము, నాగరికులము అనిపించు  
కొనవలెనను నానక్రీలవారందరకును చేరిన చక్రిచేసినకొను  
టకు మనసాపత్తుకుండు సామాన్యలక్షణము. ఆ భావము  
పూర్తిగ నభివ్యక్తపరచుట కర్చవిద్య జేయునం దభివృద్ధికి  
రావాలి. ఇంతియ కాక వస్తుజ్ఞానమునందు ముద్రాము  
లము పొల్పా నలయును. ఏ తే నీ క న్తు పు ను తాను  
స్వజ్ఞముగ చేయి యిచ్చించినగాని దానిని పూర్ణముగ తెలియ  
కాలదని ఒకకామ్రొట్టును నుడిచియున్నాడు. మాపముగల్గిన  
ప్రతి వస్తువును విద్యా రిఖించియో, చేసియోతీరవలెను. ఇంతి  
యకాక వస్తువులను యంత్రములకు చేయ చేర్చుచుండినగాని  
కార్మికునకు కైర్వసాహాయము ప్రజ్వలింపవు. ఈకృతకు  
మానవున కొనగిన సర్వోద్యమములకు ఈజోషుగనుండి  
అన్నిటిని పోషణచేయుటకా యునటు లిచ్చినది వాస్త  
వము. సృష్టికి ప్రతిస్పర్ధి చేయగల్గినది వాస్తవము. ఎట్టి కార్యము  
నైనను సాధింపగల్గు తనవాస్తవమును చూచి గర్వము నొందు  
వానికిని, తన వాస్తవకర్మమును వెదగని వానికిని, మానసి  
వృత్తులలో అపారభేద ముండుననుటకు సందియములేదు.

ఈభావమునభట్టి కళాశాలయందు కర్చవిద్యార్థులకు  
వాస్తవపుణ్య వృత్తికరముగ నిరూపించబడినది. ప్రతి యాన  
కుడును ప్రతిదిన స్యయముగ చేయగలిగి యుండవలెను. కేవ  
ల పుస్తకపరిచయము మొకగుణముగ నొప్పుకొనను. స్వాను  
భవమునందు వాస్తవమైన జ్ఞానము గుణముగ వెంచవలెను.  
అటులు శక్తినిండినట్లులు నుండు బాగుగ అక్కరకు నన్తు  
రని మానవ్యము. అందు కుదాహరణము. —ఈసంవత్సరము  
దొరకనమువా శేషరచిన టెక్నికల్ పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణ  
లై. ఇటు లే కొంచెము మెచ్చు తగుగ ప్రతి సంవత్సర  
మున జరుగుచున్నది. మరియొక సందర్భము. కళాశాలలో

కర్చవిద్య నేర్చినవా రేమగుచున్నారని మిత్రు లనేకులు క్ర  
ష్టించుచున్నారు. న్యాయము జెప్పవలసినదెవ్వరు, తొమ్మిది  
సంవత్సరముల ప్రాయముగాంచిన విద్యాలయమున కట్టికజాపు  
నడుగరాదు. మరియొక సంవత్సర కళాశాలయందు నిర్వహించిన  
అభ్యయనక్రమము ప్రకారము వరకును రి సంవత్సరములు పూ  
ర్తిగ విద్యనోర్చి బయలుదేరిన వారు చాల కొద్దిమంది. జీవి  
తానవరమునుబట్టి ప్రభువులుగా న నే కు లు ఒకటి రెండు  
సంవత్సరములు పూర్తియగుటతోడనే కళాశాలకు వదలి ప్రపం  
చమున జేరిరి. అటుల వదలిన వారందరిని గూర్చియు వాళ్లు  
చేయుచున్నాము. గతవార్షికవృత్తాంత పాత్రములలో కొంద  
రు తాతా యునయనలయందు చేరినని నూచించియుంటిమి.  
వారందరకుంట్ల కృతీయముగ నభివృద్ధికి వచ్చుచున్నారు. అం  
దులో మొక రొక వృత్తులను చేయునను జనందు పెద్దమే  
త్రిగ నుండెను. సింగరేణి రాక్షసిబొర్లు గనులయందు యం  
త్రాగార మేత్రియముగ ముప్పిల్లులు చూపునన్నారు. చెన్నకట్ట  
ణమునందు దొంగలముఠావారి కర్చవిద్యాలయమునందు ఉపా  
ధ్యాయస్థానమునం దొక యువకు డున్నాడు. బ్రాహ్మణ యు  
ద్ధమునకు బూర్వమునుండియు టెక్నికల్ మాస్టరుగనున్నాడు.  
ఒకయువకుడు అందలిపేర్లకు వారి క్రస్తుతనీతియును తెలుపు  
టట్టి శోకదానిని కర్చలో చూర్చియు.

ఈ వైప్రసంకలన స్మృత్యుగా గాదగిన విజయమే మన  
ఆంధ్రజాతీయమున విశేషముగ నూతన కర్చవిద్య నభ్యసించి  
మిల్లులు యంత్రములముగ గట్టగలిగినవారు అనవరము. పూ  
ర్వకాలమునందు కొంత యంత్ర నిర్మాణ శక్తి యుండి  
యిండెను గాని అయ్యది వివిధములముల వ్యాపింపలేదు.  
ఇందుకు ప్రథమకారణము జేయునందు కార్మికవిద్య లేకపో  
వుట. ఈవిద్య లేనంతవరకు ప్రాచీనవర్తకుల అకరణమునకు  
దగిన కృతచూర సామర్థ్యమేగాని నూతననిర్మాణ చాతుర్యము  
గాని అందుకు వలయు సామానము గాని మెంపొంద  
జాలవు. ఆంధ్రజాతీయమున అట్టి చాతుర్యమున కపరిమితమైన  
అరకాళ్లు గలదు. గుంటూరు సీమయందు ప్రత్తియత్తులనుండి  
నూ నెలియు యంత్రాలముల ధ శాగారమున కవరముముగ  
పరిగణించవలెను. బెజవాడయందు సిమెంటుమిల్లు కట్టి లాభ  
ముగ నడుపవచ్చునని నూపుని సంవత్సరములనుండి జరు లను  
కొనుచున్న మాట. అయినపుడు తాలూకాలో కొబ్బరికుండి  
నూ నె దాని మెంతునుండి బొత్తములు, పీచుకుండి చాపము,  
త్రొవ్వుకుండి చాపము మిల్లు చక్రములకు పట్టులు తయారు  
చేయు యంత్రాలములముల కావలెను. కాగితము కొండపల్లి  
ప్రాంతముల అనాదిగ చేయబడుచున్నది. అందుకు కలయు  
విస్త్రుసాకర్యము వెనుక అవలంబించు అపారముగ నున్నది.  
అస్యజేతముల యందు వివిధరకముల గడ్డి కాగితముచేతముం  
దు వివిధముగ వునకు. కొల్లేటిసరస్సునంతయు క్రమ్మకొను  
జమ్మ ఇంచుల కువమోపమమేమో యత్నముచేయునని  
యున్నది. ఈ వివిధప్రయత్నముల కెంతయో విద్యాప్రాప్తి  
యవలసి యుండదు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో నిత్య  
దగిన యంత్రజ్ఞానమును, అందునకు సంబంధించిన యంత్రా  
లములలో అనుభవమును తోడైన చాటును. ధనము చేర  
బు బావ్యతమాత్రము ఎప్పటికైన ధనాధికులదని చెప్పక  
తప్పదు.

కళాశాల కర్మాగారమునందు ఈ సంవత్సర మొర  
యో పని జరుగలేదు. అందు ముఖ్యముగ ఆ వెనుకటి రెండు  
సంవత్సరములు విశేషముగ జరిగిన కనితోడ పోల్చిచూచిన  
మరింత తక్కువగ కనబడవచ్చును. ఇందునకు ముఖ్యకారణ  
ము కొవ అయిపోవుట. యంత్రకాలపు రైల్వే చిక్కులను  
బట్టి ఏధరకైన మరల సప్లయి కాకపోవుట. ఇట్టి కష్టముల  
యందు కళాశాలకు కొంతకీర్తి తెచ్చిన నొక పెద్దపని తీసి  
కొని పూర్తిచేయ గలిగితిమి. అకండ్లమును దిగున నుదా  
హరించుచున్నాను. కాకినాడ పట్టణమున సింపున కంపెనీ  
వారి మిల్లు ఇంజనెరింగ్ కొన్ని సంవత్సరములనుండి కనిచే  
యక ఎంచుకు కనికరాని కొంచె పెద్ద యుంజినులకు చేత  
గ్రోసి నేయుబడినది. ఆ మాటనమ్మి యజమానులు ఆక నిరాశ  
చేసికొను సందర్భమున కళాశాలలో కొన్ని సంవత్సరములు  
ప్రధానమేత్రియముండి కర్మాగారమునందు చక్కని కేక్కు  
నొందిన గం. కృష్ణమూర్తి నాయుడు అయింజు కళాశాలలో  
వరచుకు చేయుచుటకు తాను సంసిద్ధుడనగా అది వరకు  
గనుండు అయినను ఇంజనీయుగా నేర్పాటు చేసిరి. ఆ  
యన అయింజునంతయు అర్థము చేపెరిసి కళాశాలకు చేర్చి  
పూర్ణముగ బాగుచేయుచుండు కారంభించిరి. సిల్వెడన్ బెజ్జ  
మును మరల వలెగగ బోవచేయుట వాల్చులన్నియు మారి  
నముగ చేసి విగించుట పిస్తకము ప్రోత్సహించుట మొదలగు  
అన్ని పనులు కళాశాలలో చేయబడినవి. మిల్లునందలి కేక్కి  
న విశేషభాగములు తిరిగి ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఇం జ ను  
చాలా చక్కగా పనిచేయుచున్నట్లు కంపెనీ ఏజులు వ్రాసి  
వారు. అయిన పంపిన పత్రములు వేరుగ ముద్రించుచున్నాము.

#### చిత్రలేఖనము

చిత్రలేఖన కాళుయొక్క ప్రాచుర్యమును గూర్చి ప్ర  
భువునుండియు ఆంధ్రజాతీయము విన్నవించుచు నే యు  
న్నాము. ఇక్కును కళాశాలలో సాధారణవిద్యలో భాగ  
ముగ మూరేమేగాక ప్రత్యేకముగ చిత్రలేఖనమున నేర్చుకొను

యన్న విద్యార్థులు తొమ్మిదిమంది గలరు. ఇందులో మొదటి రంగును పురవాసపురము అయినపుడు తాలూకా ఆంధ్రము నకు క్రియత దొమ్మిది పెంకక రెడెగారు తన కనిష్ఠ పుత్రునిపేర ఏర్పాటుచేసినట్టి మానమునకు రూ 15 విలక గలిగినట్టి వేతనము నిచ్చి నాము. అందుకు వారు సమ్మతించి నారు. ఈ యంతకుడు వ్రాసిన చిత్రపుట కళాశాలలో అనేక స్థలముల గానియును. ఇదివరకే త్వరలో వృద్ధి కల్పించారు మరొకందరున్నరు.

### లివాచినేత

కడప నంద్యోగ్య సంఘమున మహాత్మ్య గంధి గారి స్నేహితులను బ్రావేశించునందు సాహసాదాత్తములకు ప్రసిద్ధిగాంచిన దాక్షుడు మేనాతాగారి దాత్తవ్య ఉత్సాహము లందగా లివాచిగ్రంథములను వెట్టిగలిగితి మని విన్నవించియుంటిమి. మేనాతాగారు ప్రభుత్వన సహాయము చేయుటయేగాక, లివాచి నేత నేర్పు విద్యార్థులకుగాను మా సహాయ రూ 15 వేతనము నిచ్చుచున్నరు. గత సంవత్సరము నందు ఈ మొత్తము ఇద్దరు మహాత్మ్యవీరు కుర్రవాండ్ర కిచ్చి యుంటిమి. ఈ సంవత్సరము ఒక మహాత్మ్యవీరు కర్రవానిని యిద్దరు మంచుబాంకరులను ఇచ్చుచున్నాము. ఈ మంచుబాంకరుల కళాశాల రాత్రిపాఠశాలయందు చదువుకొనుచున్నరు. వారల కులవృత్తి చాపలు బుట్టలు మొదలగు వస్తువుల నేరులు. ఈ నేతనుండి కొన్ని పీచుతో లివాచిలెమొదలు నేత విభాగము చేసి నాము. అందులో బహుశ్యోరముగ నేర్పరితనమును సంపాదించిరి. ఇందులకు వై మెట్టక అశలు లివాచి నేతలోనికి రింపినారు. మేమై యొక్క సమక్షముందు నేతయం వెట్టిలాక్షణమున లేవడంబని చేయుచున్నరు. ఇట్టి మంచుబాంక ర నేతలను నేతయందు రింపింపు చేయవలెనని ఆస్తి యుద్ధయించినది. లివాచిల మాట దాటిపోయెనుపు ఒక ముఖ్యమైనవిషయము నొక్క చెప్పవలెను. ఈ నేతయందు పూర్ణవిశ్వాస క్రేదలతోడ పూర్వ కర్తవ్యుల నడవించు చున్నాము. రంగులన్నియు మన జేతనమునకు సమ్మతిగ వొందునని. నీలిరప్ప రిక్కిన అన్ని రంగులను కళాశాలయందే కంట పండి రియారుచేయుచు చున్నది. ఈ రంగులయొక్క పక్కాగుణములకు మార్గ సం కల్పరముల వెనుక నేయబడి యారోజన అప్పుడే మగ్గుల నుండి దింపబడెనా యననటులందు సంపన్నవృత్తుల యుద్ధయించిరి పూర్వ లివాచిలే సాక్షి. అట్టి ఆరుగురులను సన్నబడి లివాచిలక్షణములే వారిపోయిన రంగుల ప్రభ ముద్రయ పడిన ప్రాకరెతాసీ ముక్కలను నేత చూచియు న్నాను. అంత సన్నపని అంత రిక్కిచ్చియొనవని చేయుటయే మా విధిగ భావించుచున్నాము. లివాచిలయందలి లతా గుల్మముల అల్లికయందును మేయ పూర్వ చిత్రపుట ననుక రించుచున్నాము. వటియు నది ఆతిముఖ్యవిషయముగా భా వింపదగునని మా ఉద్దేశ్యము. ఈ చిత్రపుట రూపలక్షణ ముల మన బందరు ఏలూరు సీమలసాక్షు. ఈ సామకు మరి యొకప్రకారముగాను. ఇటులే బందరునందు అవారిగ పా లం డా ము ల యం దలి చిత్రపుట లాభ్యమును, సృష్టి యందలి వివిధ సౌందర్య వి శేషము లెట్టివో యీ రూపలక్షణ విశేషములను అట్టినే. ఒక ప్రాంతమున నభివృద్ధికి వచ్చినది. మరి యొక ప్రాంతమున కానరావు. ఇంతెదియో ని గూ ఢు మ గు క్రొత్తరహస్యము వ్యక్త మగుచున్నది. అట్టి లక్షణవిశేషము అవారిని ఏదైన నొక కళయందు సుప్రమగుచున్నయెడల క్రొత్తాంతవాసులు దానిని వెంపుచేయవలయును గాని గ్రామ ప్రశ్రమయని నిరసించవలెను.

### వ్యవసాయశాఖ

వ్యవసాయశాఖ యొకను సరియైన స్థితికి రాకుండుట యెంతయు సంతాపకరము. ఈ సంవత్సరమున నిందలి లోప లులు పూర్తియగుట కరకాళ మేర్పడినది. మే మెదురు చూచుచున్న కవుతరము భూమి స్వాధీనములోనికి వచ్చినది. మా తోడివాడుల అభిమాన విశేషములను నిందులో రి యె కరిమల పల్లమును ఏమ యెకరముల మెట్టభూమియు అందు పాటుగ నుండు నొకస్థానమున చేర్చగల్గితిమి. మేము కోరిన వరలూలకు ఒక్కవడయైన వారికందరకు ముందనములు. మెట్టభూమి యీ సంవత్సరమే సాగుచేయుటకు పూర్తిం భించితిమి. పల్లము రాజోపు సంవత్సరమునండి చేయ నుద్దేశించినారు. ఈ గ్రంథివ్యవసాయము మూలముగ నీశాఖ మెదిలి విద్యార్థులకు దుక్కిరంగయార పనులు, వివిధవైద్య నాటులకు తగిన ఋతుసమయములు మొదలగు జేతన వ్యవ సాయపుటనుమక్రమేగాక, క్రొత్తరకముల వైద్య నాటులు, క్రొత్త ఎరువుల లాభాలాభములను నిర్ణయించుట, మొదలగు నూతన కృషిసంఘి అనుభవములోనికి రాగలదు. ఒకటి రెండు చిన్న ఉదాహరణముల నీవిషయము సుప్రకరచ వచ్చును.

గోదావరీరహస్యము రెండు కాల్లు వరివైరు నాటుట నిజము కదా! గోదావరీనీరు సంవత్సరమున 11మాసములు కాలువలలో సాగుచుండును. కృష్ణనీరు 9 మాసములే ఉపయోగములోనికి వచ్చును. అయినను ఈ కాలమునందు రెండు వరిపంటలు అన 1 మూడుమాసముల పంట- 1 ఆలుమాసముల పంటకు నీరు చాలును. ప్రభుత్వమున 1 మూడుమాసముల పంటకోసిన తరు వాత 1 ఆలుమాసముల పంట మనము కోయగల్గుము? అం దుట తగిన రకములను నిర్ధారణ చేయుట యీ గ్రాంత వ్యవ సాయకునకు ముఖ్యమైన సమస్య. గోదావరీజిల్లావారి పల్లపు వ్యవసాయపద్ధతుల పద్ధతులకు లోనుగాక, యథావిధిగ జను మనోయము ఎండకాలము మూడు నెలలను భూమిని బంజరు గ నుంచును. రెండువరిపంటల లాభమును బొందవచ్చును. మరి యు పాటిమన్న ప్రత్యామ్నాయముగ నుపయోగపడు ఎరు వులు నిర్ణయించుట యొకటి ఈ సందర్భము ముఖ్యము. ఎము కలెండిపలు అపయోగించవలెనో ఫలిత మెంతయో నిర్ధారణ చేయుట అత్యంతశ్రేయము. దీనినుకయోగించి వైద్యారా రుజువుకు గడంగుట మా ఉద్దేశ్యము. ఇటులే కడపటి సమక్ర మీర ప్రాంతమునండి చేతల ఎరువు ఎగురుతియగుచున్నది. దీనిని దృష్టాంతముగ రయితు లోకమునకు చూపవలసియు న్నది. మన జేతనమునందు వ్యవసాయము క్రత్యేయగ అనుభవ సాధ్యమనియు అంతుకే వచ్చు అవసరములేదనియు మొక అభిప్రాయమున్నది. కొంతరంకు మనభూమ్యులు అనుభవము కలసి వైరులు మేయ పద్ధతులు ఋతువుల సందర్భములు ఎక్కడోక్కడను తక్కినవి నిర్ణయించియున్నాడు. కాని కాలపుమార్పులవల్ల ఆయాపద్ధతులలో మార్పులు జరుగుచు నేయున్నవి. కృష్ణకాలము వచ్చినప్పటినుండి మనము కల్ల పు వైరు వేయపద్ధతులను మార్చుకొని యెక్కుడు పంటను పండించు మార్గమును కను వెట్టి లేదా? ఇది అంధప్రాయముగ వచ్చుచున్న అనుభవములను జరిగినది. అదియే క్రకృతిరహస్య ములను ఎరిగియుండిన మరెవ్వరగ రానించెడిది. ఆసగా వ్యవసాయము మూగ పద్ధతిలో చేరినదికాదు. ప్రకృతిలక్ష్యికి తృప్తివాగము లుపించుకొనదగిన జీవకామ్రము భౌతికా మ్రము రహస్యవామ్రము వీటిఅన్నిటియొక్కయు కలయిక యింకలదు. అయినను ఇది యొకకామ్రముగాదు, చేతిప నింపటి కలపయే గాదు. చిన్న పిల్లలకు పద్ధతేర్పుట ఎట్టిది యో వ్యవసాయపద్ధతి. నిజముగ వ్యవసాయమున క్రకృతి రహస్యములను పూర్ణముగ తెలిసికొనుట చేకూలనవ్య లక్షణములను, సరిగ గు రైటిగ నింతరక్రేదలతో సమయోచిక ముగ జ్ఞానము క్రియకలాపమును జాగ్రత్తగ నడుపు చారు ర్యమే వ్యవసాయము. ప్రతిదినమును ఎండ, వాన, గాలి, మా ర్పులనును వ్యవస్థమునకు లాభపన్నులునున్నవి. ఇటువలన నే అల్పప్రాణు లగు క్రిమికీటకములకు జీవించునకు సంబంధ మున్నది. వైరులకును క్రిమికీటకములకును అన్యోన్యసంబంధ ము క్రకృతియొక్క విశేషము. ఈ క్రిమిలలో వైరులకు వస్త్ర ము గల్గించునవి మెండు. అట్టివాటి వాత మొనర్చుచు పక్షు లకుతోడు ఇకరక్రములును నున్నవి. ఎట్టి సందర్భమున వివిధ కారణముల ఆధిక్యములను నేవిధముగ వైరు మార్పుపొంచు చున్నది కనుగొనుట మానవుని కుభాళిత్రేని నిరంతరము మీ ముంస చేయుచున్నది. తెలివితేటలు గలవార మనుకొనువారలందరకు గర్వభంగము వ్యవసాయమున గల్గినట్లు మరెక్క డను గలగక. ఇంతెట్లాకే క్రికవకాళియచ్చు వ్యవసాయము యొక్క నిజవ్యవహారము తెల్లడించుటయే యీ కళాశాల యందు ఈ కళా శాస్త్రిలు చేయుటయందలి ముఖ్యమైన ఉద్దేశ్యము.

### సంస్కృతశాఖ

విశేష కాలమునండి నేను నిరీక్షించుచుండిన సంస్కృ తశాఖ గతసంవత్సరముననే రూపము నొందినది. ఇందుకు కొన్ని విశేష సందర్భములు కలసివచ్చినవి. శ్రీ స్వామితిపతి నుబ్బారావు పంతులుగారు ఇందుకు రూ 10,000 విరాళ మిచ్చెదమని ఉత్తరమువ్రాసిరి. వారియుత్సాహమే శ్రీ రాజా చల్లాచార్యురారు బహద్రుగారి యొద్దనుండి వెయ్యి రూపా యుల విరాళమిప్పించెను. శ్రీ కుమ్యల గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు నెలకు పదిరూపాయల చొప్పున విద్యార్థి వేతన మిచ్చె దమని వాగ్దానముచేసి ఒక సంవత్సరము మొత్తము పంపియు న్నారు. ఇన్ని సందర్భములు కలియటవలన నీశాఖ యప్పు టికి సురూపము చెందినది. దీనిభావమునకు తగిన ఉపాధ్యాయులు చేరుచున్నారు. ఇక్కడ తరగతియందు ఇద్దరు విద్యార్థులున్నారు. విద్యార్థి వేతనములు ఎక్కువ లభించిన కొలదిని ఎక్కువనుండి యుత్సాహపనులు చేరవచ్చును. రానురాను నవవర్జనమునందు కళాశాలయొక్క ప్రత్యేకభావము యీ శాఖ మూలముగ నే వెల్లడి కాగలదు. నిష్కళంకమైన సం పూర్ణమైన ఉభయభండముల పరిజ్ఞానమును ఇందు సమస్యను వగుట కరకాళ మేర్పడినదని విన్నవించుచున్నాము. ఈ శాఖ పరిపూర్ణ అంగ సౌష్ఠ్యమునకు కార్యవిలంబన మగు చున్నను, నహించి జేతనము విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చి ప్రోత్సహించుటగాక యని కోరుచున్నాము.

## WANTED.

English Compositors capable and energetic Salary according to qualifications. Apply to: The Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, Madras.

## నెల్లూరు జిల్లా జడ్జికోర్టు.

చి. పి. నెం 337 రు 1919

డి. ఆర్. నం 1812 రు 16-10-19

పిటివనము:—1 వేలంపుల పెదకొండశర్మ, 2 చద రాల పెదనుబ్బయ్య.

రిస్పాండెంటు:—అప్పన శ్రీనివాస రామానుజ తివ స్యామలవారు వగైరాలు.

సింగరాయకొండ శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహ స్వామివారి భక్తులందరి పక్షమునను రిస్పాండింటులవై దావాచేయుట కను మతి నొసంగవలెనని పిటివనము దుఖాస్తు వెట్టిరి. 8-11-19 క తేదీరి పగలు 11 గంటలకు దరఖాస్తు విచారణ జరిగెను. అందుకు ఆక్షేపణలు గలవారు ఆ నామ వ్యయముగా కోర్టుకు వచ్చి ఆక్షేపణలను తెలుపవలెనని యిందుములముగా ప్రక టించడమైనది. 18-10-19 క తేదీరి ఈ వుత్తరపు మొనారు దస్తరులలో చేయబడినది.

వై. వేణుగోపాలశ్రేష్ఠి,

(1842)

జిల్లా జడ్జి.

క్రీర్తిశేషులైన శ్రీదేవగుప్త సన్యాసి

రాజకవి రాజగంధములు.

1. ఆ ప్ర భగవద్గీతాశాస్త్రము తత్వావశ్యము (తలి సంస్కృతిలోకమునకు నుండున తెలుగువర్ణము 1-4-0 పారాయణ కృతులములు

2. మీరాబాయి చరిత్రము లే వారిభక్తి సుధా రము. ఇందు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర ప్రోత్రములు, 0-12-0 భక్తజన కర్పరంజనముల.

3. నరసింహ-శ్రీనిధి కవ్యరత్నావళి, బాలికా పాఠ కాల కర్వంతోప యుక్తము. 0-4-0

మేనేజరు:—కవిరాజ గంధముల.

(1882)

చౌదోము, విశాఖపట్టణము జిల్లా.

## మలయ పంధనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు వ్యవారము, వధ్యము లేదు. పిలిచిరిలో వనలేదు. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూ డు విధముల నెకరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. అనేక రాజ కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప ఔషధము. వెల డబ్బీ 1-కి రు 2-0-0. గంధర్వసాస్త్రి, రాజమండ్రి.



### VITAFER "PICKS YOU UP"

the more quickly and the more surely because at the same time IT BUILDS YOU UP. The nerves are FED, not merely stimulated; the blood is enriched; and the entire system revitalised.

Obtainable from SPENCER & CO. LTD., MADRAS & BRANCHES.

Vitafer	Small Tin	2 4 0
"	Medium "	3 14 0
"	Large "	6 12 0



కాంగ్రెసు రాయ బారుల పర్యటనము.

నెప్టంబరు 6-వ తేదీ మొదలు 12 వ తేదీవరకు లోక మాన్య తిలక్ గారు స్కాటులందునందు ఉత్తరగంగా కాలముగడిపిరి. శనివారమునాడు, యూనియన్ ఆఫ్ డెమోక్రిటిక్ కలెక్టర్ వారు చేసిన సభకు తిలక్ గారు విజయము చేసిరి. అగ్రాసవాధి కలియగు లివర్పుగారు సభాప్రారంభమును, యూనియన్ ఆఫ్ డెమోక్రిటిక్ లోకమాన్యనిగిరి ఇతర రాయ బారులకును స్వాగతము సంగి భారతీయుల యాశయముల యెడ యూనియన్ వారికి గల సానుభూతిని తెలియజేసిరి. వారిచేత నైంత సమాచారమునుగ సంగియుమెలిమని కూడ చెప్పిరి. ఆదివారమున, ఎవెన్యూటాటక కాలము భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై ఉత్పన్నమిరి. సోమవారమున స్టాన్లీ యిండియాకో యూనియన్ వారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన గొప్ప సభయందు లోకమాన్యకు ఒక గంట కాలము హిందూజాతీయ సిద్ధిని గురించి ప్రసంగించెను.

ఎడిటర్ జబ్బణమున "భారత జాతీయత - భావము" మొదలుపెట్టినది. ఆ ఉపన్యాసానంతరము ఇండియోపెంటు లెటరు సార్వభౌమ్య డను గాబర్నర్ గారు తిలక్ గారిని పొగడిరి తిలక్ గారు ఆందోళనము చేయు అతివాదికాదనియు చేతీయులకు మాన్యదగ్గరకు వాయుకుదనియు అభిప్రాయ మిచ్చి వారినంభుము వారి సానుభూతిని తెలియజేసిరి. శుక్రవారమున లోకమాన్యకు లండనునగరమునకు వచ్చిచేరెను.

నైరుతియందు సంచారము.

కాంగ్రెసు రాయ బారులలో కొందరు బోంబే నువ్వు తేలి బ్రిటిష్ ఆసోసియేషన్ సభ సమావేశ సమయమున మరియొక సభ చేసిరి. ఆసభయందు మిగిలిన సరోజినీ నాయుడు, దివాన్ మాధవరావు గా. వి. కె. పటేల్, జి. యస్. కబ్రిగార్లు మాఖ్య వక్తలు. మిగిలు కాన్సెలరు లానెగారు అగ్రాసవాధివక్తలు సహించిరి.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి కు పటేల్ గారిని పంపింపించిరి. పార్లమెంటు వారు మామొల యింతవరకు ఆలకింపలేక. అయినను స్వామిత్వమును స్వేచ్ఛాస్వతంత్రమును ఆగు బ్రిటిష్ ప్రజలు మా యాశయములకు తోడ్పడ నంగీకరించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. మా తేజమును మేమే పాలించుటకు లగిన సదుపాయములు కలిగించుకొనుచున్నాము. చేతీరక్షణమునకును యుద్ధమునకును సంబంధించిన సేన మొదలగు వాటివై అధికారము మాకు వస్తు. చేతీపాలనాసాధ్యము లేకొనుచున్నాము.

తేజము మహాజనసభ ఒక గొప్ప ప్రజాప్రతినిధి సభ యని చెప్పవచ్చును. 250 జిల్లాల జనల అభిప్రాయములను తీర్మానములద్వారా ప్రతి సంవత్సరము ప్రకటించబడుచున్నది. 84 సంవత్సరములనుండియు యీ సభ వారు ప్రతి సంవత్సరమున సమావేశమగుచున్నారు. ఈ రాజకీయ సంస్కరణములు ప్రజలకు రాజ్యభారమునందు ఇంచుక బాధ్యత గలగజేయుచున్నవి. ఇదియొక కరీక. దీనియందు మేము తీర్పులైనచో 10 సంవత్సరములు పిమ్మట రాజ్యభారమున అధికమగు బాధ్యత నొసంగెదరు.

150 సంవత్సరముల పర్యంతము హిందూజాతీయ బ్రిటిష్ గారిచే పరిపాలింపబడుచుండినది, ఆర్థికవిషయములందు లిగిడితిమందునుట సొలంబు ప్రజల తేజమునకు అభివృద్ధికి సాటుపడలేదనువాదము స్థాపితమగుచున్నది. మేమే మాతేజమును రక్షించుకొనెదము.

అధికారిల వాదనములందు మాకంత విశ్వాసము లేదు. అధికారకాఖరున, స్వామిత్వకాఖరున ఏలాటి సంబంధముండకూడదనియు, రెండిని చేరువేరగ విభజింపవలె ననియు పార్లమెంటు వారు కొన్ని సంవత్సరములక్రింద తీర్మానించిరి. ఇంతవరకు ఎట్టిచర్యయు జూపలేక, ప్రస్తుతము ఇండియా కార్యదర్శి గారు ప్రజలకు అధికారమియ్యలేమందుచున్నారని గాగ్రస్తులము చర్చించుచున్నది. బిల్లులన్ని భారతీయులు సఫలమనోరథులు కావాలను. స్వాతంత్ర్య నిరోధక కడుగునకును విషయము మీరు కూడ విదితమే. మాతేజమున అధికారులకు ప్రజలవై నిరంకుశాధికారము కలదు కనుక రాజ్యాంగ సంస్కరణము అవశ్యము.

పిమ్మట దివాన్ మాధవరావు గారి ట్లుకన్యసిందిరి. 1888 సంవత్సరపు చట్టమున భారతీయులును, యూరోపియన్లును అన్ని విషయముల యందును సమానులని నిరూపితమై యున్నది. రాజీగారున, పార్లమెంటు సభ వారును ఉత్పత్తిదోగములను పొంద యూరోపియన్లు ఎంత అర్హులవారో భారతీయులు కూడ అంత అర్హులని అభిప్రాయము తలచుమో రొంగిరి. అయిన ఇండియా విజిల్ సర్వైస్ సం దుందు నిరంకుశాధికారులు భారతీయుల ఆశయములకు నేక ఆమంకములు కలిగించుచున్నారు. కాంగ్రెసు వారి యాంక్షాశన ఫలముగ మిటోమార్ల సంస్కరణములు అచటకు తేలినవిగాని అధికారవ్యవహార వికృతి దృక్పథములకు సంస్కరణములు తేలేవు దుస్థితి తొలగించలేదు.

భారతీయులు, యుద్ధమునకును కల్లిపించి, నిరంకుశ మానరాజ్యక్తి హిందూజాతీయుల ఉదారభావమును ప్రపంచ మందంతయు ప్రకటించినది. భారతీయులకు రాజ్యనిర్వహణ మందు లగు బాధ్యత కల్పించవలెనని మంత్రులు కలచి 1917 సంవత్సరము 20-వ తేదీ ఇండియా కార్యదర్శి గారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములకు పార్లమెంటు సభయందు ప్రకటించిరి. ఈబిల్లు భారతీయులను సంక్య ప్రేరేపింపలేదు.

పిమ్మట శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడు గారి ట్లుకన్యసిందిరి. భారత వారీయులు పక్షమున నేక సంస్కరణములను కొనుచున్నాడు. హిందుజాతీయ శ్రీమతి చదువురానివారనియు, స్వేచ్ఛలేవారను దురభిప్రాయము కొందరికి కలిగియున్నది. ఇదివిషయము యాదాదము. దొరతనమువారు కగినసహాయము చేయకపోవుటచేతనే శ్రీమతి ఇ కక్షిజడకలదు చున్నది. సంస్కరణములందు శ్రీమతి పాత్రలను కూడ చేర్చవలెను. ఎక్కువ శ్రీమతి గౌరవించబడుచునో అట్లుడే శ్రీరక్షా కృత్తులగుదురు అని పురాణములందు గలదు గాన శ్రీమతి కూడ రాజ్యాంగవిధానమున బాధ్యత యొంగవలెను.

గా. కబ్రిగారు హిందుజాతీయులకు వారలకుండును మాటలయందును స్వేచ్ఛాప్రవృత్తిని అధికారులు సరోధించుచున్నారని చెప్పిరి. ఈవాదమున అనేక దర్శనములతో బలపరచిరి.

అమెరికా మిషనరీలు రెండును ఎన్నిస గారు రాయ బారులకు వందనములు సమర్పించిరి. అంతిమో సభ ముగిసినది.

రాయ బారుల కార్యక్రమము.

ఈ క్రింది భవనములందు సభలు జరుగును:—(1) నెప్టంబరు 25 రాత్రి 7-80 గంటలకు న్యూకాస్ట్ ఆక్ బైక్ కట్టణమున కన్నాటు హాలునందు (2) 26 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు స్టాన్లీ ఫట్టణమున నెంటు ఆంధ్రాస్ హాలునందు (3) 27 వ తేదీ పిమ్మందు (4) 28 వ తేదీ పార్లమెంటు వలెనందు (5) 31 వ తేదీ లింకన్ హాల్ పిక్టో హాలునందు (6) అక్టోబరు 1 తేదీ మంచెస్టర్ ఫ్రీట్రేకు హాలునందు (7) 10 వ తేదీ క్లాప్ హాలు నైట్ క్లిబ్ హాలునందు (8) 17 వ తేదీ బర్మింగ్ హామ్ టెంపెల్ న్యూ హాలునందు (9) 20 తేదీ బ్రిస్టల్ కింగ్ స్ట్రీట్ హాలునందు సభలు జరుగును. ఇండియా

శ్రీ శైల మహాక్షేత్రము.

ఆంధ్రము మహాజనులకు విన్నవము. శ్రీ శైలక్షేత్రము భరతఖండమున దుగళపుణ్యస్థలము లందు ముఖ్యస్థమైన మహాస్థలము. కాని తేజాలయములు శ్రీ శైలమున యాత్రికుల మాన్యమునందు శ్రీ శైలక్షేత్రమునందును నీటివసతియును స్థలవసతియును లేక యాత్రికులు కష్టమనుచున్నారు. తేజాలయములకు బాగులేమిటకు యాత్రికులకు సౌకర్యము గలగజేయుటకు చాగంటి వీరమల్లి కార్జునలింగము అయ్యవార్లు గారు శ్రీ శైలనివాసమున కైలాసి పనిచేయుచున్నారు. శ్రీ శైల కార్జునేశ్వర సమయము నందును వసంత సవరాగ్రములందును మల్లికార్జునలింగం అయ్యవార్లు గారు యాత్రికుల కన్నదానమును జేయుచు మహాశివారమున తేయించున్నారు. వేదవ్రతరాయణలను లోకోపకార పరాధులును తేజాలయములకు గాని శ్రీ శైలమునకు గాని అన్నదానమునకు గాని భవనములను తేసి పుణ్యము జార్జించి మల్లికార్జున లింగము గారి ప్రక్షున్నములకు సఫలము చేయుదురు గారి. శ్రీ శైలక్షేత్రమునకు సంబంధించిన విషయములను గనుగొన గోజువానాను భవనములను తేయదలచినవారును నీక్రింది చిరునామాలలో నుకవోటికి వ్రాసిన విషయములు వివరముగ జెంపబడును.

- 1. చాగంటి వీరమల్లి కార్జునలింగము అయ్యవారు, శ్రీ శైలము ఆశ్వికమాస పౌర్ణమి, నందికొట్కూరు తాలూకా కర్నూలు జిల్లా
- 2. కా. నాగేశ్వరరావు, శ్రీ శైలము ఆశ్వికమాస పౌర్ణమి, నందికొట్కూరు తాలూకా కర్నూలు జిల్లా
- 17 రెండు పెట్టిపేరి, మద్రాసు.

మదరాసు అందు సదరక్రమరాట రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంగార్పొరేటు చేయబడినది) నోటీసు (1846)

బల్లారి రాయదుర్గము బ్రాంచిమీస యందు సోమలాపురము బదనపాళుకు మధ్యనుండు చిన్న పలుగారి మైలువు తేన వెల్లువ వలన కొట్టుకొని పోయినది. గనుక సడరు వంతెన రిపేరు చేయబడు నంతవరకును సోమలాపురం రాయదుర్గములకు మధ్యనుండు యిరువదాని మైల వీధిమైన బండ్లును గూడ నడువరని ఇందువలన అందరికి తెలియ పరచడ మైనది.

జాతకము

కావలసినవారు వారి జాతకవక్త్రములకు నకలు గాని, సరియైన జనకాలముడియుగాని వ్రాసిపంపిన యెడల జాతకునియొక్క యాశా, స్వభావము, శరీర దాహధ్యము, భవవృద్ధి, సోదరసోదరీవృద్ధి, మాతృసౌఖ్యము, భూలాభము, భూవ్యయము, విద్యాభివృద్ధి, వాహనసౌఖ్యము, వివరముగా పుత్రపుత్రీకా సంతానవృద్ధి, క్రతువృద్ధి, శోగము, ఋణము, కళక్రమ కళక్రమయొక్క ఆయుర్దాయము, ద్విశత్రుయోగము, జాతకునియొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, పితృసౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము, లాభము, వ్యయము మొదలగు యావత్సంకతులు యింకను యిదివరకు జరిగిన విశేషాంశములను వ్రాసి వి. పి. ఖమ్మెలు సహా రు 1-2-0 లకు వి. పి. గా పంపుదును. ఈ వ్రాసిన సంకతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకునియొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు జరుగు ప్రతి సంవత్సర ఫలములనుగా మహాదేశాంతరకాలముల పూరాజాతకము కాలక్రమముగా తయారజేసి పంపించబడును పూరాజాతకమునకు రు 5 లు చార్జీ చేయబడును. పూరాజాతకము వ్రాయించుకొనవలెను రు 2 లు ఆద్యాన్నమునగా కుంపవలెను. అట్లు పూరాజాతకము పూర్తిగా తయారజేసి కిక్కిన రు 5 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

ప్రశ్న.

జన్మనక్షత్రము మాకు వంపించినయెడల యెవరికి యే బావతు (నక్షత్ర కావలెనో) వానికి సరిగా ఫలితము వ్రాసి పంపించబడును. అందుకు గాను రు 1 యి చార్జీ చేయబడును.

హంతు జరగబోవు 1 సంవత్సర ఫలములు వ్రాయుటకు వి. పి. ఖమ్మెలు సహా రు 1-2-0 లు అగును.

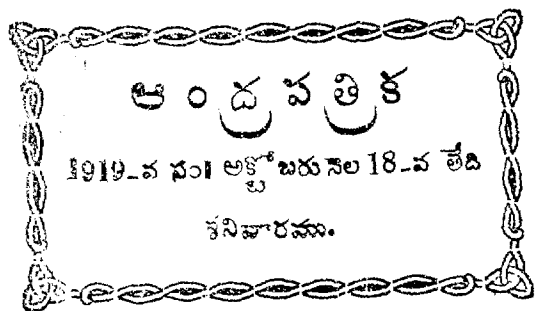
ఆకెళ్ళ వేంకటేశ్వరస్వామి, వైశ్యభాను, గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా

ఉచితము! Free!! ఉచితము! సర్కారునందు రిజిస్టరు చేయబడిన నం 253

అనాస్థానపురంను చేవ్రాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ ముద్రయందు మాత్రము గ: బాట్టిలరు గొను వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేపించి గుణ మగవదని యెడల ఈకర్మనాక్షిగ ఆ రసీకనందు చేవ్రాలు చేసి 1 మాసములోగా వాడుకు పంపితే వెను వాణును పంపుతాము. ఈ ప్రతిజ్ఞకు మేము రొమ్మకట్టి చేయుచున్నాము.



కత్తిరథకము! భాటుపాన్యము!! రోగనివారకము!!! ఈ మాత్రము మొదటిదికను ఆశ్వికమాస గుణములను గనుకలమును. చిక్కినదవునల బుద్ధితేసి నిగనిగ మెలకు జేయును. శరీరమందు మూర్తికల్పి వీర్యవృద్ధిచే నుఖిద్ర నిచ్చును. నడుమునొప్పి, వాయుపుష్కము, శ్వాసము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, మలబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నచుందరి సారము, శ్రీలక్ష్మదరము, కాలము కప్పి ఋతుకుగ్గు నీటిని సముల నాగముజేసి రక్తవృద్ధియు కుద్ధియు జేసి చోరబంధవ్యాధులను నశింపజేయును. వెల బుద్ధి 1-కి రూ. 1-0-0, 8-కి రూ. 2-10-0. క. ఖ. కలు. ఏజెట్లు కారితెను. (1728) దీ గుల్షన్ జోబన్ కంపెనీ, బ్రాంబాయి 3. The Gulshan Joban & Co., Nagdevi Street, No.3 Bombay.



# సత్యాగ్రహ వ్రతము:

బొంబాయి హైకోర్టు.

సత్యాగ్రహ నిబంధనకరముపై సంతకము చేసిన స్త్రీ డర్లచర్యగూర్చి, బొంబాయి హైకోర్టు వారు తమ నిర్ణయమునందు దెలిసిన విమర్శనమును చాతకు లీ సరికి చదివియుందురు. హైకోర్టు వారి తీర్పు, ఉదారభావమునకుగాని, న్యాయ ప్రీతిత్యమునకుగాని, నిదర్శనముగ గాన్పించును. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు జూపిన సంకుచిత భావములనే, న్యాయాధికతులును గనుకరచుట లోచనీయము. తాను మహాపూర్వకముగ జేశా నర్థకమని నమ్మిన శాసనములను ఏ పోరుడయినను శాంతియుతముగ నతిక్రమించుటగాని, మరీయొకరి కట్టిహితముగరపుటగాని, ఆంగ్ల దేశమునకు క్రొత్త విషయముగాదు. ఇట్టి కార్యము దుర్మార్గకార్యముగ నెంచబడుటలేదు. ఆంగ్ల దేశమునందు, క్రైస్తవమత నిబంధనలను, వాక్సినేషను నిబంధనలను అనేకు లతిక్రమించి, తమ యజన్మతి నాయాకాలములలో జూపినటుల దృష్టాంతములు కలవు. సాత్వికసిరోధము, సక్రమాందోళనములలో నాకభాగముగ నాగరిక దేశములలో నెల్ల నెంచబడుచునే యున్నది. అట్టిలు, విన్నవములు, కీర్తనములు, ఉపన్యాసములు మొదలగునవి సక్రమాందోళనమున ఆరంభకర్తలగ నెంచబడుచున్నవి. ఇవి ఎవ్వయు ఫలక్రదములు గాకబోయినపుడు, నిర్బంధశాసనము నతిక్రమించి అందుకై విధించబడు దండనములను సంతస పూర్వకముగ ననుభవించి, పోరులు కార్యసిద్ధులగుట కడచారి జగతి. ఈ కర్తవ్యమును దౌర్జన్య మేములనుండును. ఇతరుల కెట్టి హానియు గలుగదు. భీరులగు వారు, త్యాగవ్రతముబూని, కష్టముల ననుభవించి, అధికారుల మనముల గరగింప క్రయత్నింతురు.

ఈ రెండు కర్తవ్యములు, నాగరిక ప్రళంబమునందు బాధ్యత దెలిసిన నెల్లవారిచే నవలంబించ బడుచునే యున్నవి. ఇటీవల, సుక్రనిధి న్యాయవాదు లగు సర్ జాన్ నైమనుగారు యుద్ధ సమయమున నేర్పరచిన నిర్బంధము నొక దానిని సతిక్రమించెదమని ప్రచురించిరి. సర్ ఎడ్వర్డు కార్ననుగారు సంగ్రామమునకుబూర్వము, సాత్వికమార్గము దొక్కక, నైస్యబలములను తయారుజేసి ఆంతరంగిక యుద్ధమునకు సంసిద్ధులైనపుడు గూడ, వారిపై నాంగ్ల ప్రభుత్వమువారిచే చర్య తీసికొనకబోగా, వారికి మంత్రి వర్గములో గూడ స్థాపమిచ్చిరి. ఇట్లెండు సమస్య ఇటీవల తిరిగి నిర్ణయమునకు వచ్చినపుడు, కార్ననుగారు వెనుకటి మార్గ మవలంబింతునని బహిరంగ సభలో నుడివినను, వారిట్టి తీరుకును సాత్వులు గా లేదు. ఆంగ్ల దేశమునందును, హిందూ దేశమునందును అచలప్రగటచేడి రాజ్యాంగకర్తలలో నెట్టితారతమ్యముగలదో నిందుమూలమున గ్రహించుట సులభము. సాత్వికముగ శాసనాతిక్రమణము గావించుట ఒకచేత దండనార్హమని ఎంచినను సత్యాగ్రహ వ్రతముపై సంతకము చేసిన వారి

వరును శాసనాతిక్రమణ మితవరకు గావించి యుండలేదు. అట్లు గావించువరకును వేదియుండి, పిమ్మట హైకోర్టువారు స్త్రీ డర్లపై చర్య తీసికొని నచో సమంజసముగ నుండెడిది. ఎట్టికార్య మవలంబించ బడకముందే, వారిపై చర్యకు గడంగుట మిగుల విచిత్రముగ నున్నది.

హైకోర్టుతీర్పు, న్యాయవాదులకు ప్రతికూలముగనున్నను, న్యాయవాదులను శిక్షించుటకు హైకోర్టువారు తలపెట్టుకుండుటమాత్రము కొంత వరకు మెచ్చదగియున్నది. మిగిలిన హైకోర్టుల వారు బొంబాయి హైకోర్టువారి లంబించిన, దూరదృష్టి విరహితముగ వధితి నవలంబించ కుండురు గాక యని గోరెదము. మద్రాసు మెయిలు కత్రికాభిప్రాయములతో, నేటిభవించే సమయములు మాకు తరుచుగ గాన్పించవు. అయినను, బొంబాయి హైకోర్టువారి తీర్పును, ఖండించి, బ్రిటీషువారిల సహజ న్యాయప్రీయత్వమును వెల్లడించినందుల కీ క్షతిక నభినందించుచున్నాము. భారతీయ క్షతికలే హైకోర్టుతీర్పు గూర్చి విమర్శించుటకు వెనుదీయుచున్న నీ సమయమున, ఆంగ్లహైందవ క్షతిక తన మనోభిప్రాయమును బహిరంగముగ వెల్లడించుట, క్రశంపార్హము. మెయిలు కత్రికాదృక్పథములో నిటీవల గలుగుచున్న మార్పున కిది యొక నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును. ఈ కత్రికా వ్యాసము నిట సంతోష పూర్వకముగ నుదహరించుచున్నాము.

“ఒకవంక న్యాయస్థానపు యుద్వ్యోగిగను వేరొకవంక పోరుడుగను స్త్రీ డర్ల వర్తించు వలసినవచ్చునపుడు, కష్టములు గలుగవచ్చునని మదరాసు బొంబాయి హైకోర్టులలో ఒకరిన చర్యలు విశదకరుచుచున్నవి. వారాపత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునకై సేలము స్త్రీ డర్లకు సుబ్బాస్వామయ్యగారి కేసును గూర్చి మదరాసు హైకోర్టు వారు మంగళవారమునాడు విచారణ జరిగించిరి. ప్రజాక్షేమమున కవసరమగు విషయములగూర్చి స్త్రీ డర్ల తన యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుటకు లీగలు ప్రాప్తి పడెను అప్పు అడ్డుమురాదని, వారు నిర్ణయించిరి. హైకోర్టు రిట్టి నిర్ణయము గావించినందులకు సంతసించుచున్నాము. న్యాయవాదికి హైకోర్టులో కని యున్నంత మాత్రమున రాజకీయాభిప్రాయములను తెలుపగూడదని నిశ్చయించగూడదు. ఈ కారణము నబ్బటియొందించిన, సత్యాగ్రహులగు న్యాయవాదుల సడతనుగూర్చి బొంబాయి హైకోర్టువారు మిగుల సంచుచిత్తుకు నభిప్రాయము నొసగినని, మేము తలచుచున్నాము. ఇకంటాకు చట్టమునకు నిరోధముగావించెడి నిదర్శనమును సర్ నార్సను మెన్లాయిడుగారు సూచించుచు, సత్యాగ్రహియగు న్యాయవాదివద్ద సలహా బుచ్చుకొను కక్షి దారుని కని కష్టతరముగనని తెలిపిరి. “నామట్టుకు నేను చట్టము నెదిర్చెదను, కాని నీవు దానికి లోబడియుండ దలచినచో, నీ పీతరున జరుపవలె నని” న్యాయవాది సలహా నీకువచ్చును. లాయరు జార్జిగారు సాలిసెటరుగ నున్నపుడు, విద్యాశాసనాతిక్రమణమునకు విశేష ప్రయత్నములను సలిపిరి. వీరి సడతనుగూర్చి విమర్శనములు చెలరేగెను గాని, ఆతను సాలిసెటరుగ నుండుటకు బనికిరాదని ఎవరును సూచించినటుల మే మెరుగము. శాఖభక్షకుడగు న్యాయవాది కటిక పారికిని, మత సంస్కర్త మత శాసనము గూర్చియు, సలహా నొసగుచుండుట సర్వసామాన్యము. సత్యాగ్రహవ్రతదీక్ష కణి నిబంధనల గలదిగాదు. ఏ సంధర్భముననైనను, సయ్యది విరుద్ధముగ గన్నట్లుచో, సంతకముల చేసినవారు దాని నవలంబించ నక్కరలేదని, ప్రధాన న్యాయమూర్తియే తెలిపి

యుండెను. అట్టితీరి, న్యాయవాదులు శాసనము నతిక్రమించువరకు, హైకోర్టువారు వారినడతల గూర్చి నెట్టి నిర్ణయము గావించకుండ వేదియుండి నచో, నెక్కుడు లాభకరముగ నుండెడిదని మాయభిప్రాయము.”

ఇట్లెందు దేశ స్థితి

రూటరు తుతివార్తలనుండి గ్రహించెడి దానికన్న ఆంగ్ల దేశవత్రికల జూచిన ఇట్లెందుదేశ స్థితి మిగుల భయంకరముగ గన్నట్లుచున్నది. ఫ్రెంచి ప్రభువుగారి యాజమాన్యముక్రింద నిర్బంధములు పూర్తిగ విధించబడుచున్నవి. సింఫీన్ పార్లమెంటుసభ బలవంతముగ నడచివేయబడినది. వత్రిక లనేకములు అడచివేయ బడినవి. ఆంగ్లసైనికులు స్థిరముగ నా దేశమునందుంచబడిరి. వారికిని సింఫీనరులకును సంఘర్షణము ఉనుదినము సంభవించుచున్నది. న్యూస్పేట్సుమొనువత్రికా వృత్తాంతము ప్రకారము, సింఫీను బాలభటుడు తుపాకీతో నైనికులచే గాల్చబడెనని, కారనర్థ జ్యూరీవారు తీర్పుజెప్పిరి. నైనికాధికారు లీ తీర్పును లక్ష్యపెట్టలేదు. అందువైన కొంతమంది పురజనులకును నైనికులకును పోరాటము సంభవించెను. ఒకనైనికుడు మరణించెను మరియొకనికి దెబ్బలు తగిలెను. అయినను, కారనర్థ హైకోర్టువారు సభ యను మాటను తవతీర్పులో నుపయోగించ లేదు. ఇట్టి పోరాటములు, పోలీసువారు నైనికుల మధ్యను, సింఫీనుల మధ్యను, తరుచుగ జరుగుచునే యున్నటుల ఆంగ్ల వత్రికలు వివరించుచున్నవి. సింఫీనును రిట్టి కూరకృత్యముల నొకవంక జరుపుచుండ అధికారు లొకవంక నిర్బంధములపై నిర్బంధములను విధించుచునే యున్నారు. ఇట్టి కుర్చురస్థితి ఎంత కాలము కొనసాగవలయునో యని, ఆంగ్ల దేశీయులు వెలగొంచుచున్నారు. అన్యదేశవాసు లాతురము గనుబలుచుచున్నారు. ఐతే సమస్య నెటుల సంతృప్తికరముగ బరిష్కరించుటకు వీలగునో, తెలిచుకున్నను, సమస్య పరిష్కారావశ్యకతమాత్రము కన్నర్యేటిపు కక్షమువారిచే గూడ గ్రహించబడుచున్నది. లండను టైమ్సు క్షతిక ఇందువిషయమై నెకతెగని ఆందోళనము నెలుపుచున్నది. ఈ క్షతిక ఆంగ్ల దేశీయుల నెటుల ప్రబోధించుచున్నదో, సిక్రిడవాక్యముల వలన, గ్రహించవచ్చును.

“ప్రజలమండగముల మూలమున ఇట్లెందులో నిర్బంధములు క్రమక్రమముగ వృద్ధియగుచున్నవి. ఐరిషు ప్రభుత్వము వారవలంబించిన నూతన నిర్బంధ విధానము క్రొత్తమార్గము దొక్కుచున్నది. దుర్జయములనుండి ప్రజలను కాపాడుట ప్రభుత్వపువిధియే. కాని, రాజనీతి శూన్యమగుచున్నదని ఎంచవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు తామిపుడవలంబించుచున్న చర్యలకు బాధ్యతను తొలగించికొన జాలరు. కరస్పర విరోధములు ప్రబలి, ఇట్లెందులో శాంతియు, సంతృప్తియు నేర్పడజాలవు. ఇట్టి స్థితికి ప్రధాన మంత్రియు వారి సోదరోద్వ్యోగులును బాధ్యులగుచున్నారు. ఇట్లెందును సమాధాన కరుపమని గోరినపుడు, వీరు వెనుక ముందాడి, కాలయాపన గావించిరి. దేశస్థితి విషమమయినపుడు, మానము దాల్చిరి. దీనిఫలితము లిపుడు విదితములగుచున్నవి. ఇట్లెందు పోలెందుదేశము గాదు. గ్రేటుబ్రిటను క్రమ్యాదేశము కాదు. అల్లరులు, నిర్బంధముల మధ్య, ఏవనియు జరుగకుండుట భావ్యముగ లేదు. ఇట్లెందులో జరిగెడి సంఘటనములు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాభిప్రాయమును మరల్చుచున్నవి.

ప్రభువుగారు ఉభయదేశములకును సఖ్యము పెంపొందించుటకు బంధుబంధువులను నపు డిట్టిసతి ప్రబలుట శోచనీయము. వివిధప్రజలలోని అధిక సంఖ్యాకులు హత్యలనిన సంతసించెదరని తలచుట, ప్రమాద భూయిష్టము. అసంతృప్తి, పగ, ద్వేషము మొదలగునవి దేశమున కలవు. వీటిని బోనాడుటకు, వివిధసమస్యను న్యాయసమ్మతముగ బరిష్కరించెదమని, ప్రభుత్వము వారు ముందుకు రావలెను. ఇట్లెందు సమస్యను త్వరలో పరిష్కరింపక తప్పదు. ఇందుకు మార్గములను మే మనేక దినముల క్రిందటనే జాపియుంటిమి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారిందుకు ప్రయత్నింపనియడల, అటుల జేయగలవారికి చోటియ్యవలెను."

ఖిలాఫాత్ దినము.

నిన్నటి దినము చెన్న నగరమునందు, ఖిలాఫాత్ దినము మిగుల చక్కగ జరిగెను. హిందువులను మహమ్మదీయులను తమ అంగడులను మూసివైచిరి. ఉభయ సంఘములకును భౌతిక భావము మెలగెను. సాయంకాల మగునప్పటికి హిందువులను మహమ్మదీయులను తండ్రివలె డములుగ సముద్రపుటాడ్డుకు వెడలిరి. వెనుకటి సత్యాగ్రహదినోత్సవ మపుడు జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. మహమ్మదీయులు గుంపులు గుంపులుగ భగవంతుని స్మరించుచు, వీధివద్దకు విచ్చేసిరి. అటు వేదికలపై ఉపన్యాసము లొసగబడెను. కుదనుబాద్ సాహెబుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభకు జనులనేకు లాకరింపబడిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, జి. ఎ. నరేంద్ర, బి. యస్. శర్మ, టి. రంగాచారియర్ మొదలగు హిందూనాయకులు సభా కార్యక్రమమున పాల్గొనిరి. మాల్వీలు కొందరు ఉద్ఘాటనలో నుపస్థితులగుచున్నపుడు, సభ్యుల మనములు కరిగెను. పోలీసు అధికారులు మిగుల నిగ్రహముతో బ్రవర్తించి, మెప్పువడసిరి. అంగడులు మూయుట యందు, ఎట్టి నిర్బంధము విధింపబడలేదు. ప్రజలు హృదయ పూర్వకముగ సీ కార్యమునకు గడగిరి. ఖిలాఫాతుదినము, అల్లరుల కెడమిచ్చునని వలపోసినవారికి, అత్యంతమగు నాశాభంగము గలిగియుండెను. చెన్నపురి ప్రజలీమారును, సత్యాగ్రహదినోత్సవ సందర్భమునను, తమ బాధ్యతలను గ్రహించి, ఎట్టి యల్లరుల కెడమియక, మిగుల శాంతభావముతో బ్రవర్తించి, మిగిలినవారల కెల్లరకు మార్గదర్శులయిరి. తుర్కీసమస్య మిగుల క్లిష్టమయినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయుల యభిప్రాయమును ఆంగ్లప్రభుత్వమున కెఱుకపఱచి, సాయముపర్చిరి. మహమ్మదీయుల భావతీత్రను గ్రహించి, ఆంగ్లప్రభుత్వమువారును, సంధిసభవారును, తుర్కీసమస్యను సంతృప్తికరముగ బరిష్కరించుట న్యాయము.

వివేకోదయము.

గాంధీగారు, వంజాబు రాష్ట్రమునకు వెడలగూడదని విధింపబడినని షేధ మిప్పుడు, తొలగించబడినటుల తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. ఓడ్యయగారి చర్యలవలన గలిగిన సంక్షోభమును నెమ్మది నెమ్మదిగ తొలగించబూనిన, సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లి గానుగారు స్తుతిపాత్రులు. వీరి సామ్యపద్ధతులవలన, వంజాబు దేశపు ధన్యతీర్వరలో దొరికిపోయి, దేశము సాఖ్యవంతమగుగాక యని గోరుచున్నాము. గాంధీమహాశయుడు వంజాబు దేశమునకు వెంటనే వెడలి పోవుచున్నటుల తెలియుచున్నది. వీరు వెడలి, వంజాబు

# ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

దీ పా వ లి పం దు గ .

ఆంధ్రులందరును తమ శక్తివంచనలేక వంజుగదివనమున బందరు జాతీయకళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించు భాగితులు.

దేశపు విజృంభణ గ్రహించెదరని ఎంచుచున్ను. వంజాబు దేశపు అల్లరులు ప్రారంభమగుటకు, గాంధీగారి నా దేశమునకు వెడలకుండ నిరోధించుటయే ముఖ్యకారణమని పలువురు తలంచుచున్నారు. విచారణ సంఘము వారికి, గాంధీ మహాశయుడు, పలునిధముల సహాయ కారిగ నుండుట కిప్పుడు వీలుగ లిగినది. తిలకుగారి పై దేశరక్షణ శాసనము క్రింద బొంబాయి రాష్ట్రమునం దుపన్యసింపగూడదని విధింపబడిన నిషేధములుగూడ తొలగింపబడినవి. దేశము నిపుడు శాంతివర్ధితు లావరించుట, సంతోషప్రదము.

డి. బి. మోవర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, వీరు, సంస్కరణోద్యమాభివృద్ధికై, ఆంగ్ల దేశమున మిగుల శ్రద్ధతో బనిచేయుచున్నారు. వీరు గావించుచున్న పని, లండను లేఖలలో విశేషముగ వివరింపబడక పోయినను, ఆడంబరహితముగ వీరు కృషిసలుపుచున్నటుల వర్తమానము దెలియుచున్నది. ఆంగ్లదేశప్రముఖులతో సన్నిహితించి, వంతులుగారు వారికి భారతీయుల కోర్కెలను సవిస్తరముగ దెలుపుచున్నారు. మదరాసు రాష్ట్రము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమున కీయవలసిన మొత్తము చాల యధికముగ నున్నదని, రాష్ట్ర ప్రజ లిదివరకు మొఱచిడుచుండిరి. ఆ భారము తగ్గుటకు, వంతులుగారు దృఢప్రయత్నముల సలుపుచున్నారు. సర్. విలియం మేదురుగారి విషయమై మన కనుకూలముగ ముచ్చటించునటుల, వీరు ప్రోత్సాహపరుపగలిగిరి. బిసెలుగారు నూతనముగ నెలకొల్పుచున్న "యూనైటెడు ఇండియా" కొరకు వీరును పాటుబడుచున్నారు. ఆంధ్రుల కోర్కెలను వీరెలుల విశదపరచిరి, మాదకువలకు దెలిసియేయున్నది. ఇట్టి యత్నోత్సాహ సేవనొనర్చుచున్న వంతులగారికి ఆంధ్రులే గాక, భారతీయులెల్లరు కృతజ్ఞులుగ నుండి తీరుదురు.

## స్థానికాది వార్తలు

మహాత్మాగాంధీ:— మహాత్ముడు ఈ నెల 18 వ తేదీ బొంబాయి నుండి పంజాబుకు వెళ్లును.

లోకమాన్య తిలకుగారి ఆంక్ష తొలగించబడుట:—లోకమాన్య తిలకుగారికి 81-7-18 ని విధింపబడిన ఆంక్ష తొలగించబడినది. బొంబాయి దొరకనూచారు ప్రకటించిరి.

మహమ్మదీయమహాసభ:— అమృతసాహలో మహమ్మదీయులు యీ నెల 15 వ తేదీన సమావేశమై ఆఖరి భారత మహాత్ముడిచరణకు అమృతసాహలో జలపుటకు తీర్మానించి.

స్త్రీమరులలోతావు:— స్త్రీమరులలో పైనికులు చాలమంది కెల్లరుచున్నారని ప్రజలకు సాక్ష్యాలు కట్టినగా నుండునని మెకనకు మెకంజీ కంపెనీవారు బొంబాయిలో ప్రకటించిరి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు:— అధ్యక్షుడు పండిత నెహ్రూ, లోకమాన్య తిలకు, మహాత్మా గాంధీ, సర్ కంకన నాయకు, మోతీలాలు ఘోషగారి పేర్లకు సంకీర్తన కాంగ్రెసుసభవారు నాచించిరి.

బంగారపునాణెములు:— ఈ నెల 17 వ తేదీ మొదలు బంగారునాణెముల కొలబో కట్టము కట్టరు యొక్క లైసెన్సుకు పొందవంశ నింహాశము కరణుకు చుప గూడదు. అల్లుచేసినవో 6 నెలలు కైపుగాని 150) రూపాయలు జర్యాకాని చేయబడును.

మహాత్ముని ఆంక్ష తొలగింపబడుట:— మహాత్మాగాంధీగారు పంజాబుకు వెళ్ల వాడనియు బొంబాయి రాజధానిలోనే ఉండవలెననియు 9-4-19 వ తేదీన జేయబడిన ప్రత్యక్ష తొలగింపబడినదని వంజాబు దొరకనూచారు మహాత్మునకు వ్రాసిరి.

రెవిన్యూభోధ:— సెలవునండి తిరిగిరవ్విన యం ఇ. కాచ్ మెకాగారు రెవిన్యూ బోర్డు ఆర్డింగు మొదలు సభ్యుల సదరి ఛార్జిమెంట్ కిరి. 4 వ మెంబరుగా అప్ట చేయుచున్న జి. యస్. పాడినకాగారు బోర్డుకు సదరిపోయెదరు.

సానెటి ఫార్ ది ప్రమోషన్ ఆఫ్ నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్:— ప్రజలందరి నేక పాఠశాల యొజ్జి స్థాపించబడినది. వ్యవసాయ కళాశాల విద్యార్థుల కొందరు పరిశోధన మొనర్చుచున్నారు. వారి పరిశోధనములు గమనించబడినవి. ఒక విద్యార్థి బర్మో, జర్మనీ వెళ్లి రైతుల వసుంధరులు ఖర్చులవిషయమై పరిశోధన మొనర్చుచున్నాడు.

స్త్రీల ప్రదర్శనము:— మద్రాసునక్షిణ ఇండియా స్త్రీలపక్షం ప్రదర్శనకుకు వస్తువుల ప్రదర్శనలో నామ అర్జీలకు నెల 22 వ తేదీలో గాకమాండిక్ ఫివోలోను లో, విజ్ఞోరీయా విత్తిగ్నయం మంకు చువ్రాను ఆంక్ష సదరిక ఇండియన్ వుచున్న వర్కు ఎన్జిరిషిక్ గాన కార్యకర్తకి దుఃఖాను సంపాదెను.

జగన్నాథ భక్త సభ:— కేపు ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎన్కూరు వీరాసామి పిల్ల వీధి నె 4-4 క గృహమందు తిరుతి సి. సరస్వతీ బాయిగారు నందనాను చక్రవర్తి గూర్చియు 22 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎస్. ఎస్. దొరసామయ్యగారు తాము మాననకు జీవముకు బోధనలకు గూర్చియు ప్రవచించి భగవత్కథాశాల తేపము గావించెదరు.

దేశీయమహాసభసభ:— అమృతసరమునంశ కాంగ్రెసుకు జరిపవలెనను పట్టుదల విడిచి, బలమతులమని తలచు వంజాబు దొరకనూచారు దమబలముకు చూపుటకు సంస్కృతయొండగా సారితముకు మనమీల కొనిరెచ్చి వెల్లుకొనవలెను. ఇట్టి తరుణమున ప్రతాపముకు చూపుటకంటె సవయానుకూలముగ వర్తించుటయే సమచితము. కాంగ్రెసుసభకు ముఖ్యముగా జరిపవలెనుగాని పంజాబులో మాత్రము చరగగూడదని కాపిటలకత్రిలో దినకు వ్రాసెను.

పారిశ్రామిక సంఘము:— సంఘమువారి మూడవ ప్రకారము కెమికలు స్వీయ సేర్వకులకును గూర్చి యిండియా దొరకనూచారు లోక యువసంఘము పేర్కొనుచున్నారు. ప్రాథమిక ట్రాపుగాను ఆసంఘముకు కట్టకుటగానుండును. ఆరకు కర్వలో యిండియాకు రాగలదు.

శత్రుత్వ వార్తలు

[వైటరు - వజస్ని]

అంగ్లాండు

మార్చియిల్లు సమ్మెకట్టు.

మార్చియిల్లు, అక్టోబరు 14:— నిన్న యిక్కడ నుండి స్త్రీ మరులేమియు కరువులేదు. ఈ జిల్లమున, తూర్పు భాగము లకును బీరూలు జిల్లాకు నిలిచిపోయెను.

అంగ్లాండు నికులు.

లండను, అక్టోబరు 14:— ఇండియా నుండి బయట తీసిన 2000 మంది అంగ్లాండు నికులు నిన్న ప్లి మరులేరు. ఆ ప్లి కలు మెనపాటేమియు అంగ్లాండు యధ్యక్షులలో పోరాడిరి.

భారతీయులకు సైనికోద్యోగములు.

లండను, అక్టోబరు 14:— హంట్ ఫీల్డ్ గాస్ రాజకర్త నిధిలో నాలోచించి భారతీయుల యిరుగురకు సైనికోద్యోగ క్షేత్రము చేయించుటకు నిష్పాదించిరి. వారు క్షిప్రేపిలో పాండుచూపులలో సైనికోద్యోగ క్షేత్రము చేయకొందురు అందుకు తగ్గిన నిష్కాలో జరుగును. ఇంగ్లాండులోని అధ్యక్షులు ఇండియా అక్టోబరులో ని యా రు క సంఘమువారిని చూడ వలయును. విద్యార్థులు 17½, 19 సంవత్సరముల మధ్య నుండ వలయును. సేనలో పనిచేసిన వారి కి నియత ము వర్తించదు. అట్టివారు 21 వ సంవత్సరముల వారైనను అర్హులు.

ప్రధానమంత్రిని గౌరవించుట

లండను, అక్టోబరు 18:— బాబుడు బార్ని గారికి మేక్స్ లు ప్రజలు "ప్రేమను అఫ్ మేక్స్ లు" అను విరుదము నొసరి. బార్ని గారానంద్యమున నిత్యమును మేక్స్ లులోని ఉత్కృష్టతను గురించి చెప్పిరి. యధ్యక్షులలో కావలసిన ఉత్కృష్టతలో 99 వంతులు మేక్స్ లులో కలయాయెను. మేక్స్ లు వారు చేసిన ఉత్కృష్టత తయారైన ఆ యధ్యక్షులవలన జర్మనుల సైనిక లల ము నాశనమయ్యెను.

విల్సన్ గారికి జబ్బు చేసినందునకు ప్రధానమంత్రి పాను కంఠభావముతో మాట్లాడిరి. వారికి జబ్బు చేయుటవలన లోక కాంతికిం నున యధ్యక్షుల నునకునకు ప్రబలమగు వస్తువు కలిగింది. వారు నేటిరాత్రి యుపసాహించెదరు.

ఉద్యోగము.

బాబుడు బార్ని గారు కర్మమునకు ప్రజలు జనితేసి వంటను వృద్ధిచేసి వస్తువును కమ్యూనికేషన్ తయారచేయవలయు నని కోరిరి. యధ్యక్షులకు పూర్వము 6850 లక్షల పౌండుల యజముండెను. ఇప్పుడు వారు 8000,000 లక్షల పౌండులయ్యెను. పూర్వము కంటే ప్రజలెప్పు డధిక భారమును వహించ వలసివచ్చెను. బాబు వాంఛితము కూలియెక్కువయ్యెను పనిచేయుటవలన కాలము తగ్గిపోయెను. వారికి జీతన సౌకర్యము లభింపయ్యెను. వారు యధ్యక్షులకు పూర్వము దినపత్రిక వచ్చుటకు భయపడుచున్నాడు. దీనికి ఒకటి విరుగుడుకలదు. వారు తేడాదా ముఖము వృద్ధిచేయవలయును. కమ్యూనికేషన్ వృద్ధిచేయవలయును అప్పుడు ప్రస్తుతముగ డబ్బు లభింపకలదు. ప్రస్తుతిమిట్లు యధ్యక్షుల జరుగ వలయును. యధ్యక్షులలో నుండిన భావమును నుండియెడల కలెక్టరులు విడిచివేసెదరు. లోక ప్రజలముఖమున. అసహనమునకుం దన్ను చేసెదరు కూడ కాంతి కలుగుచున్నాడు అగ్రము నున్నది. చునచేయునందు ప్రజలమున, భవస్యాలులకు నన్ను కలుగుటగాని పనిపొగడు. భవస్యాలులకు, భావ మెట్లుబడి వెల్లిన ప్రభుత్వమున లాభించుచున్నది భయభయించినగాని వారు వెల్లుబడి వెల్లెరు. కూలివాంఛితము కూడ కొంతలాభము కలుగును నన్నుకము తుడవకలెను.

జర్మనులనుంచి వారు చెప్పుచు, యధ్యక్షులను ఒడిపోయి క్షిప్రచేయును అతహాస పరుచుటకు అంగ్లాండు లంగిక రింపరని నుడిచిరి. వారు గౌరవముగ తలెత్తుకొని ప్రజలకుల యను. వారు సంధివరకులకు కట్టుపడి యుండినంతవరకును వారికిని ఉచితమైన ఆవకాశములకు కలిగింపవలయును. అట్లు చేయుట లోకమునకు చేయకలదు. భవస్యాలులకును, కార్మికులకును వికరముగ కలిగి భేదాభిప్రాయము నశింపవలయును. వారియుభయులకుండిన కిగావాలలో గర్భ మెండువారి క్కుచేయును చేయక 60 వత్సరములకు విద్యవృద్ధినియంత్రములను యెక్కుగ వలయును.

అమెరికా

ప్రతిపంట్లు.

అమెరికాలోనభ.

న్యూఆర్లీయన్సు, అక్టోబరు 14:— ప్రతిపంట్లు గురించి జరుపవలసిన ప్రపంచవ్యాపక న్యూఆర్లీయన్సులో నిన్న ప్రారంభమయ్యెను. 81 జాతులు తమ ప్రతినిధులను తంపుకొనిరి. ప్రతి పక్షమునకు సంబంధించిన ప్రతినిధులు చాలమందికచ్చిరి. మేక్స్ లోని గాంధీ భావతత్వము వహించిరి. పక్షముల లాభ దాయకమైన విషయములకు యోచించిరి విమర్శించుచురని వారునడిచిరి.

ప్రతిపంట్లు లాభదాయకముగ నుండునో ఉండదో నిర్ధారణయగుననువకును ఎక్కువగ నేద్యము సేయుటకు పిలువనడిచి వాంఛింపరని గారు నడిచిరి. ఎకరమునకు పంట యెక్కువ చేయవలయును.

రష్యా

రష్యాలో యుద్ధము.

జరణ దాస్కిరు పురోగమము.

లండను, అక్టోబరు 14:— జరణ దాస్కిరు గారి క్షయ ముసోన్ నగరమునకు రెండువందల మైలులదూరము నందుండిరి. వారి పురోగమమువలనను బోల్షివిక్కుల స్థితి విషమించినదని లండనునందు కలిగిన భావము మెల్లింగ్ ఫర్స్టు కట్టణమునుండి వచ్చిన వర్తమానములన లెలకడుచున్నది. ఒక నెలలో దాస్కిరు గారు ముసోన్ చేరవచ్చును. తరువెట్టణము తమచేతులలోనుండి వారిసోయిసప్పటినుండియు బోల్షివిక్కులు ముసోన్ కు కట్టించిచేయుటకు సన్నాహములను చేయుచున్నారట శతకాలమునందు తిరిగి యుద్ధమును చేయ జాలమని బాబుస్కి గారు తెలిపిరట. దుగ్గడ్యులైయున్న ఒకరిలు, టులాపట్టణములను పట్టుకొనుటకై దాస్కిరు గారు యత్నించుచున్నారట. టులా పట్టణము విజేతలకు దొరికిన యెడల బోల్షివిక్కులు టుల్క స్టానుకు పారిపోవుచురట.

తీవ్రయుద్ధము జరుగుట.

లండను, అక్టోబరు 15:— పీటరు గ్రాడు ముసోన్ నగరపు రంగములందు తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. ఒకరిలు ప్రాంతమునందు దాస్కిరు గారికి చాలపురోగమము కలిగియుండుటచే ముసోన్ లోని బోల్షివిక్కులు భీతిచిత్తులగుచున్నారట. జరణ దాస్కిరు గారి సేనను లక్ష్యవెట్టక లెట్టుడు సైనికులు రీగా పట్టణము నిఁకను సురక్షించుచున్నారట. తాను ప్రెస్సు ఆవలాఫ్ వైలెసిని దెర్బం టు చెప్పుకొనుచుండెను. బోల్షివిక్కు సేన ను భేదించుకొని జరణ దాస్కిరు గారి సేన పీటరు గ్రాడు వైపునకు వెళ్లుచున్నది. వారు గాట్ విశాఖ పడవకు పాతిక మైళ్లదూరములో నుండిట్లు బోల్షివిక్కులు ప్రకటించిరి. యెడెని సేనలు పీటరు గ్రాడును 40 మైళ్లలో నుండియుండును. వారు మునుము వారులో రాజధానిని జీతరచుకొని బోల్షివిక్కుల ప్రాబల్యమును నశింపజేయుమని చెప్పుచున్నారట. నార్కాపట్టణమునుండి ఎస్టోనియన్లు ముంకుకు పోవుచుండిరి. వారు యెడెని, గాట్ విశాఖ పట్టణముల నడుమనుండిన ములోస్కోనిని కట్టణమును చేరిరి. గతవారమునందు యెడెనిచేసిన ఆవలాంధము ప్రారంభించి యెడెనికు పట్టుకొనినది. వారి సేనలోని పురోగమము ములోస్కోని పట్టణమును స్వాధీనము చేసికొనెను. 12 వ తేది 1000 మంది సైనికులు బువిజుగ దొంగిరి. కేఫర్స్సు లమర్చిన రైలుబండి మున్నగునవి కూడ వారికి దొంగెను. పట్టణము యధ్యక్షులు జరుగుచుండక్షిణ భాగమునందు జరణ దాస్కిరు గారు బోల్షివిక్కులను బాదుచున్నారట. వారు బుగాట్టణ సమీపమునందు గలరు. ఒక రోజులో వారు 15 మైళ్లు ముందుకుపోయి స్కాఫ్ పట్టణమును తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనిరట. మారు మైళ్ల దూరమునందు ఆకస్మాంధన మత్తుత్సాహముతో సాగుచున్నది. ఎల్లెడెను బోల్షివిక్కులు భయభ్రాంతులై యున్నారట. గత రెండు రోజులలోను రి జర్మను వర్తక నాకలను అంగ్లాండులోని పట్టుకొని రి వెలుపట్టణమునకు తీసికొనవచ్చెను.

వాను డెరుగొల్లు.

బెల్లెను, అక్టోబరు 18:— బాగెను జీడింగు పత్రిక యిట్లు ప్రాయమున్నది: వారు డెరుగొల్లు సేనాధిపత్యమును మానుకొనెను.

రీగా ముట్టడి.

కోవెకపాగను, అక్టోబరు 15:— 18 వ తేది లెట్టు దువార్లు ప్రకటించి: జర్మనులు రీగాను పట్టడించుచున్న

యున్నారట. వారు బ్రెంచిమోటాకులను ప్రయోగించుచున్నారట. స్థితిగతులలో మార్పు కలగలేదు. రి యెడెనున సరకుల కిగుమతి యెగుమతి సౌకర్యమునకు కట్టిన అక్రమములు భయపడెను. ప్రజలలో చాలమంది చనిపోయిరి.

టర్కీ

తురుష్కు ప్రభుత్వము.

కానిస్టాంటినోపిలు, అక్టోబరు 14:— అలిరిజా సాను గారి ప్రభుత్వమునకు వోడ్డుడును బాతీయ నాయకులు తెలిపిరి. బాతీయోద్యమమునకా ప్రభుత్వము ను ముఖమైయున్నది.

ఆంధ్ర శత్రుత్వము

భోజనశాల - ఉపాహారగృహము

321 తంబుసెట్టిపేది, బార్నిపాను చెన్నపట్టణము.

ఆంధ్రులకు అనుకూలమగు

భోజనము

వంటచేయు ప్రావీణ్యములు ఆంధ్రులు

ఫలహారము లన్నియును

ప్రశస్తమగు

నేతితోనే చేయబడును.

శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యము

గృంథకర్త కావ్యరత్న, కేదార రత్న,

కేదారరత్న, కేదార వాచస్పతి

శ్రీమాన్ కందాడై శేషచార్యులవారు.

ఇత్యుద్ధి శ్రీ రామానుజ విరచితమై శ్రీ భావ్యంబని తగ్గిద్ది కక్కిన బ్రహ్మసూత్ర భావ్యమునకు సరియైన తెనుగు. విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతము తెలిసికొనుటకు ఎక్కువ యుపయుక్త మయినదిగాను శ్రీ వాచస్పతుల జిత్తుర్ స్వామి మొదలగు పెద్దలచే ప్రశంసితము. ఇది సందిక 1-కి 80 పేజీలు గల 16 సంవిజుగా రాయుర్లైజున ముద్రితమై కాగితములమీద అచ్చుచేయబడుచున్నది. సందిక 1-కి కల రు. 1. ఇంకరరకు కి సందికలు నుడిగియుండు. ఈ కి సందికలను పుచ్చుకొని చందాదారులుగా కేవలారలకు రి కి కన సంవిజు మాసం 1-కి ఒక సందిక వంతున విచ్చి వ్యాస పంతులను.

వలయావారి క్రింది విలాసమునకు వాగ్గయును.

యమ్. ఆర్. చంద్రా అండ్ కంపెని.

(614-1714) చై నాబాగార్ రోడ్డు, మద్రాస్.

1761] టసూర్ పట్టుకోట్లు

దీనివెల 1-కి 7-0-0 రూ॥లు మాత్రమే.

ప్రపంచమునందలి మానవజాతికి కస్తూర్ధరణము శత్రువును అందమని అనేక ధన భుజనములు అలంకారముగా వివిధ ఉడు పును ధరించుటలో వింతలేదు. ఇప్పుడు మేము శ్రాత్రు గా రప్పించియుండు (టసూర్) ఆకు పట్టుముఖతో కోట్లను తయారు చేయుచున్నాము. దీనివెల రూ. 7-0-0 అ. కాలికట్టు చెక్కతోలు 1-కి రూ. 5-0-0 1708 పెంబరుపల్లు పీను 1-కి 19-4-0 రెండవరకం పల్లు పీను 1-కి 14-4-0 వ్యాపారముల కవిమనుమీద పువబును.

చిరునామ: కోర్నాటు పట్టుబడిలి వ్యాపారులు, 272 మింటిస్ట్రీలు, మింటిస్ట్రీంగు పోస్టు, మద్రాసు.

శ్రీమద్భగవద్

గీతా రహస్యము

547 అను 1437

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిచే వరిపర్తిరము.

ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.

వావిళ్ల- రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

192, ఎస్.ఎల్.నెడ్, చెన్నపురి. ఈ.



# కాలిఫర్ను సమావేశములు

నాగపురము.

ఇచట దుకాణములు మూయబడలేదు. మహమ్మదీయులు మసీదులలో చేరి నెక్కడా సమాజా చేసిరి.

మంచాగ్ని.

గర్ ఆల్బును ఆలీచేరు కే. సి. వి. జి. సి. ఎస్. వి. గారి అధ్యక్షతక్రింద మహావల్సేరము పంచాగ్ని కట్టణములలోని మహమ్మదీయులు సభచేసి తీర్మానములను చేసిరి.

అలహాబాదు.

17-వ తేదీని అలహాబాదులో కాలిఫర్ను ప్రకము నెయ్యదిగ గడచిపోయెను. సగరములో ననేక దుకాణములు మూసివేయబడెను. మసీదులలో ప్రార్థనలు జరిగెనుగాని బహిరంగముగ సభలు జరుగుట మొదలగున వేరువులేవు.

లాహోరు.

లాహోరులో సేమియును జరుగలేదు దుకాణములు మూయబడలేదు మహమ్మదీయులు కూడ దుకాణములను మూయలేదు. మధ్యాహ్నము వసీరులలో మామూలు జుమ్మా ప్రార్థనలు మూత్రము జరుపబడినవి. ఎర్రలైన్ ఉత్పన్నించిలో లేదో తెలియదు. బహుశాద్దీమంది ఉత్పన్నించి యుండును.

లక్నోపురి.

సగరమందలి మహమ్మదీయులు లండనును ప్రార్థనలను జేసి తుర్కీని విధిజంపబడెను. కాలిఫర్ను మర్యాదలతోపాటు రావండను భగవంతుని ప్రార్థించెదరు. పిమ్మటమధ్యాహ్నము మాడు గంటలకు బావివ్వరు మంటాజి హుస్సేనుగారి యాజమాన్యమున నొక సభ జేసెదరు. హిందువులు కూడ ఆ సభకు పోయెదరు. సేతు (17 వ తేదీని) అన్ని దుకాణములు మూసివేయబడెను. ఆహారకదార్థముల నమ్ము దుకాణములు కొన్ని మాత్రము తెరచియున్నవి. మధ్యాహ్నము దలంపి ప్రార్థనల కేసు నపుడవి గూడ మూయబడును.

మొసూరు.

తైమ్స్ పత్రికాను విశ్లేషణ ద్వారా కలిగింపెను:— నిన్నటిదియు హిందూముసల్మానుల పెత్తనమంది గలసి సభ జేసి తుర్కీని వెళ్ళు భాగముల విధిజంపట బాగులేదని తమయస్కృతిని తెలుపుచు తీర్మానము జేసిరి. ఈ సమయములో హిందువులు తమతో వైకమత్యముతో పనిచేయుచు న్నందులకు మహమ్మదీయులు వారిని కొనియాడిరి. ఉధ్యములను దుకాణముల సత్రిగట్టిరి. తీర్మానప్రకటన వెరెవరికి వంపవలయునో యందలికిని బంతులకు మహ్మదు సయ్యదు నకు సభనా రధికారిమిచ్చిరి.

బెజవాడ.

బెజవాడలో కాలిఫర్ను ప్రకము 17 వ తేదీ నాచరింపబడెను. దుకాణములన్నియు మూయబడెను. మసీదులన్నిటిలో ప్రార్థనలు జరిగెను. పాఠశాలముల వేయించి వేదవారి భోజనము పెట్టిరి. ఫావార్ ఆల్బుర్ గవర్నమెంట్ యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరిగెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులకూడ సభకేగిరి. సభ చివరకు నెయ్యదిగ జరిగెను.

తుర్కీని విధిజంపవలదని తీర్మానములు చేయబడినవి. సిరియా, వెలస్టిక, మెసపొటేమియా ఆర్మీనియా దేశములను తురుష్క సామ్రాజ్యమునుండి విడదలపవల దని తీర్మానములు చేయబడెను. క్రైస్తవులనోపింపి సంకల్పాత్మకము చేయవలదనియు, గ్రీకుదేశము ఇన్న ఆసియావై సభికారము బూసవలదని గూడ తీర్మానింపబడెను. అనేకమంది మహమ్మదీయు నాయకులు హిందూ నాయకులను మనస్సునకు కాటునట్లు ఉపన్యసించిరి. ప్రధానమంత్రి ఇంచీయామంత్రి రాజకరినిధి అమీరాలి గౌరవమున, లండను మహమ్మదీయ ప్రతినిధులకును తంత్రివార్త లంపబడెను.—మా శ్వకీయవిశ్లేషకుడు.

పూనా

17 వ తేదీని పూనా సగరమందు కంబోను మెంటులోను అన్ని మసీదులలో ప్రార్థనలొనరింపబడెను. కాలిఫర్ను హిగాధికారము నిరసాయుగానుండవలయునని కోరిరి. మధ్యాహ్నము ప్రార్థనలయిన వెనుక రావిపేటలోని జమ్మామసీదులో నొక పెద్దసభ జరిగెను. 'ఆసరిబిల్' ఎబ్రహీము హయాను నాథుగారు సభాధిపత్యమున వహించిరి. తురుష్క శత్రువును విధిజంపవలయునట్లు చేయవలసినదని గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రార్థించుచు లక్నోపురిలో మహమ్మదీయ మహాసభ వా

హిందూలను తీర్మానము వంటి తీర్మానమును జేసిరి. అధ్యక్షుడు తన యువనాస్వరూపిని యంతయు సామ్రాజ్య కావనసభలో ప్రవేశపెట్టిన వెంటనే బాగుండెదనని తాను చాల విశేషముగ గోరియుండినను అట్లు ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేక పోయెననియు, అయినను తాము పట్టుదలతో నెయ్యదిగ విశువులేక చుట్టవలదనుతో ఆంగ్లేష చేయవలయుననియు, రాజకరినిధిగాదిద్ద కొక సందేశగ్రహమున, బాప్తి సార్వభౌమునిద్ద కొక సందేశగ్రహమున బంపవలసిన దనియు చెప్పెను గంధి మొదలుగాగల హిందూ నాయకులు ఈవిషయములో తమతో శేక్రవిందినందుల కతడు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. వై జివ్విర తీర్మానములు జరిగినవియు సభ నెయ్యదిగ ముగిసెను.

కలకత్తా

మగరాష్ట్రమున మండలపట్టణములందన్నిటియందును సభలు జరిగినవి. కలకత్తాలో అన్ని సామ్రాజ్య చాలదుకాణములు మూయబడినవి. రాకపోకల కద్యంతర మేమియును కలగలేదు. ప్రామాబంధు సరిగ నడుచుచునే యుండెను. జామ్మా ప్రార్థనలు జరిగిన పిమ్మట ఓర్కీ సామ్రాజ్య సంగతులను నకు ప్రత్యేక ప్రార్థనలన్ని వసీరులలోను జరుపబడినవి. మధ్యాహ్నము పురమండలమున సభ జరిగెను. చాలమంది మహమ్మదీయులును కొంతమంది హిందువులుగూడ వచ్చిరి. తాపల స్థలము చాలక వెలుతులను మైదానమునను బహిరంగసభలకూడ జరుపబడినవి. ప్రధాన సభ మా ఫ జ లు హా కుగారి అధ్యక్షతక్రిందజరిగెను. అసభకు చాలమంది హిందూ నాయకులుగూడవచ్చిరి. తురుష్కుల క్రొవ్వములను మెసపొటేమియా కట్టి నీతి కలుగలేదు. కళల సభ్యుని నొందించుటకు తగిన విశ్రాంతిని విశ్రాంతి వారి ఓసంగకుండుటవలననే అట్టినితి కలిగినదని భజనముగా నుడిచిరి. పుణ్యక్షేత్రములకు మహమ్మదీయులు కానివారికి వశపరచగూడదు. సిరియా వెలస్టిక, మెసపొటేమియా, ఆర్మీనియా అలేమియా దేశములకు ఓర్కీసామ్రాజ్యముక్రింద స్వతంత్ర యాధికారము నియ్యవలెనని తీర్మానింపబడినది.

బొంబాయి.

17 వ తేదీని బొంబాయిలో కాలిఫర్ను ప్రకము నెయ్యదిగ వాచరింపబడెను. గంధి మహమ్మదీయ సలహాల ననుసరించి కొంతమంది హిందువులుగూడ నాడుపవాసముల మొనరించిరి. సగరములో నగము దుకాణములు కట్టివేయబడెను. ముఖ్యమైన అంగదులన్నియు మూసివేయబడెను. జనులు తమకు వలయు సామగ్రిలను 16 వ తేదీన కొనుక్కొనిరి. మూడు బట్టల బజారులు పూర్తిగ మూయబడినవి. కనాయికాం ద్రా దిక్షు జంతువుల సరకులను మూసి. డెప్యూటీ కమిషనరుకు, బజారుల నూతరింపెండెంటుకు కనాయికాలలకు బోయి గొడ్డల కోయవలసినదని బలవంతము చేయగా వారు నిరాకరించిరి. అంతటితో మరి బలవంతముచేయక వారు మరలిరి. మాంసభక్షకు లొక్కచేతలతో దృష్టిపడవలసి వచ్చెను. గంధిమహాశయుని నూచలు పెద్ద అక్షరములతో కాగితములపై వుద్రించి అని గోడలన్నిటిపైద సంటించిరి. మీ వ్యాపారములకట్టి 12 గంటలు పవాసముచేసి దిన మెల్ల ప్రార్థనలతో గడువవలయును కోడ్డల మీద నల్లరి చేయవలదు. ఇతరుల సువవాసముచేయ నిర్బంధింపవలదు. పెద్దపెద్ద సభల జేయవలదు. ఉత్సరముల బయలు వెరింపవలదు కార్మికులను ఆనుకరలలోని పనివారునమ్మె కట్టవలదు.

ముజంబాదు హాలో మహమ్మదీయులు పెద్దసభ నొనరించిరి. గంధిగారవన్యసించిరి. అనేకమంది వలంటీరులు, హిందువులు మహమ్మదీయులు సభకు వచ్చిరి. వారాకోజున సేమి చేయవలయునో గంధిగారుచెప్పిరి. పంజాబులో ప్రవేశించుటాదని బొంబాయి గవర్న మెంటువారు చేసిన ఉత్తరవుతు తొలగించిరి అతడు చెప్పెను. పిమ్మట సభముగిసెను. జుమామసీదులో ఒంటిగంటకు సమాజాచేసిరి. నిత్యమిక కాలమునకు రెండుగంటలు ముందుగ మహమ్మదీయులు మసీదు దగ్గరకు వచ్చుచుండిరి. మహమ్మదీయులు వీధులవంటి తండ్రి వశండుముగ వచ్చుచుండుటచే మసీదుల వెళ్ళు వారులందు బండ్లు మున్నగునవి నడువలేదు. సుమారు 50 వేలమంది మసీదుయొద్దకుచేరిరి. మసీదుకు వచ్చుచున్న వారికి ఇబ్బందులు లేకుండ మహమ్మదీయుల వలయు టీసాకర్వముచేసిరి. కుక్రవారమువా దుచితముగ జరుపవలసిన సమాజా జరిగిన వెనుక ప్రార్థనలకూడ చేసిరి. కాలిఫర్ను ఆచంద్రారక్తముగ వర్ధిలవ

యునని వాడుప్రార్థించిరి. మసీదులో మంటనే బహిరంగసభ జరిగెను. కాలిఫర్నుకమ్మిటి అధ్యక్షులగు మియాను మహమ్మదు హజీబాను మహమ్మదు హోబాని గారుసభాధిపత్యమునహించిరి. తురుష్క శత్రువును మహమ్మదీయ కాలిఫర్ను విచ్ఛిన్నముగా మండ నండునట్లు చేయవలయునని బొంబాయి మహమ్మదీయులు తీర్మానించిరి. పుణ్యస్థలములకు కాలిఫర్ను అధికారము నందుండి రప్పించువలదు. లాతుకుబాద్గి గారు చేసిన వాగ్దానమును అంగ్ల దొరకనుమారు చెల్లించవలయును. లక్నోలో జరిగిన సభయందలి తీర్మానములను సభ వారంగీకరించిరి. తీర్మానమును ప్రధాన మంత్రికిని, భారత సభివునకును, రాజకరినిధిగారికిని, బొంబాయి గవర్నరుగారికి పంపుటకు తీర్మానించిరి. మరి విషయములబట్టి మాచిన యెవల ఇని మహమ్మదీయులకు మాత్రమే సంబంధించి యున్నను రాజకీయముగ నాగా దించి భారత వ్యవహారకాగ ఆసియా ఖండమున కంతిమున వర్ధించుచున్నదని సభాధ్యక్షులు నడిచిరి. పరస్పరభావములను హిందూ మహమ్మదీయులకు కుదిరిన సఖ్యముగురించి వారు నడిచి మహమ్మదీయులలో సరిసమానముగ భావించి కనిచే నచ్చు గాధిగారిని హిందువులకును వందనము లప్పించిరి.

మహావేద బాగునందు. కొందరు హిందువులుకూడ వైకప్రార్థనలు జరిసిరి.

## LATEST.

[Un-corrected.]

LONDON, October 15. Weekly ration of sugar has been fixed at eight ounces. The world's supplies of sugar are so short that strict rationing is essential to prevent further rise in price.

LONDON, October 15. The admiralty announces that Mr Wemyss is resigning neither for reasons of health, nor because he is taking up some other appointment. He accepted the post of First Sea Lord, solely because he was asked to undertake it in war time. Now that the navy has returned to peace conditions, he feels at liberty to resign.

LONDON, October 15. The ironfounders societies have recommended that the members should reject the terms of the settlement.

LONDON, October 15. General Denikin reports that, in the direction of Tula on 13 10 after many days of fierce fighting, he captured Orel which is a great centre of grain trade. The enemy is fleeing back northwards. Several thousand prisoners, two Batteries and enormous quantity of military booty were captured.

MARSEILLES. —Strikers of officers and engineers of tug boat companies has been settled and work will be resumed immediately.

LONDON, October 15. The death is announced of Norman Craig M. P.

LONDON, October 15. ROME:—General Tittani has forwarded to the Peace Conference a new proposal, suggesting constitution of an independent state of Fiume comprising Idria and Adelberg protection of the League of Nations, but assigning to Italy the district of Volosca thereby ensuring the Territorial continuity between Italy and Fiume the latter forming the suffer state between Italy and Yugo Slavia. It is asserted that the scheme has been approved by the National Council of Fiume.

LONDON, October 15. The visit of Presidents Poincare to England, which was postponed owing to the Railway strike, has now been fixed for 7.11. The president will be accompanied by Madame Poincare and will be guests of the king at Buckingham palace. The foreign minister M. Pichon will be included in the party. The king and queen will meet President Poincare at Victoria and drive with the guests to the palace. There will be a state banquet and reception in the evening. The President will be entertained to lunch at Guildhall on 11-11 and will later entertain the king at the banquet at the French embassy. He will proceed to Glasgow on 12-11 where he will be installed as Lord Rector of the University and return to France on 14-11.

LONDON, October 15. Further enquiries in Amsterdam, show that the alleged official statement about queen wilhelmina's impending visit to the Dutch East Indies was unauthorised. No definite statement has so far been obtainable.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

## World's News.

(Reuter's Agency.)

### England

#### Lord Fisher's Memories. Interesting Revelations. An Ultimatum to Kitchener.

LONDON, October 14.

What are described as Lord Fisher's memories appear in to-day's "Times." Dealing with the Dardanelles, he emphasises that he alone opposed the naval operations, but remained at the Admiralty, because he desired to see his large building programme carried out. He admits that there was frequent tension in those days between him and Lord Kitchener. He gave Lord Kitchener an ultimatum one day that if the "Queen Elizabeth" was not withdrawn from the Dardanelles, he would leave the Admiralty next day. Lord Fisher says it was lucky she did leave, as a German submarine had been prowling around, looking for her for a fortnight and neglecting all other battleships. The Germans finally blew up her wooden dummy, thinking they had got her at last. Lord Fisher incidentally mentions that the fleet of dummy battleships greatly confused the Germans. The "Memories" are written with great raciness and contain numerous interesting opinions and sidelights on men and events. For example, he says:—He forgives Lord Cromer for not inserting a certain précis on the Dardanelles in the report of the Commission, because "in his prime, he did me a good deed. I entreated him to cut a channel into Alexandria harbour deep enough for a dreadnought, and he did it, although it cost a million and thus provided an incalculably advantageous base." Lord Fisher hints at a one-time big scheme, to polish off not only every human soul on Beligoland and its surrounding fleet, but every rabbit by an invisible and scentless but deadly poison gas. Lord Fisher does not mention details of what stopped the plan. His description of Lord Kitchener is perhaps worth quoting. He says: "He was a great man but a great deception, inasmuch as he could not do what people thought he could. Like Moses he was a great commissariat officer, but was not a Napoleon or a Molke. He was Carnot in excelsis and the facile dupe of his own failings."

### Premier Honored.

#### Increase of National Production.

LONDON, October 16.

Mr. Lloyd George, on the occasion of conferment on him of the "Freedom of Sheffield," mentioned that Sheffield produced ninety percent of the steel of Britain's war requirements. If the battered shield of Prussian Militarism lay rusted and rent on the ground one would find thereon the dent of the Sheffield steel. The premier sympathetically referred to President Wilson's illness which, he described as a serious blow to the peace of the world and cause of humanity. The premier will deliver an address to-night.

LONDON, October 16.

(Later) Speaking at Sheffield Mr. Lloyd George made an eloquent appeal to the nation to settle down to work in earnest and increase the production. The National debt before the war was 646 million. To-day it was nearly eight thousand million. The whole nation has to bear the heavier burdens than ever before. The labouring classes had higher wages, shorter hours and better standard of living than ever before. They dreaded the return to pre-war conditions, and there was only one mode of escape therefrom. They must increase the national income by increasing the national production. That was the urgent need of the day. In this country and every other country the perpetuation of the spirit of the War was fatal to industry. The worst was over, and he could see the symptoms, even in the most desperate areas, of the coming peace. We must also have peace at home. To secure the goodwill there must be confidence. Capital must have confidence that its enterprise would be fairly remunerated, and the labour must feel confident that it would share the rewards of prosperity and feel that it was the real partner in business.

### Germany.

Referring to Germany, Mr. Lloyd George said that it is not the British habit to hag, harry, insult or trample down a beaten foe, who acknowledged defeat, and so long as Germany conformed to the conditions laid down in the Peace Terms we must give the enemy a fair chance to lead a decent peaceable, and honourable existence. This was to the interests of the whole world, not merely of Germany.

#### Imperative Need for Good Understanding Between Capital & Labour.

The premier concluded by urging the imperative need for good understanding between capital and labour with regard to which the government could do but little. He emphasised the necessity for greater industrial use of machinery and also of electricity.

### Released Troops, Returning Home.

LONDON, October 14.

Two thousand troops from India landed at Plymouth yesterday. They have mostly been in Mesopotamia and taken part in the A. F. Campaign.

#### Cadetships At Sandhurst. Secretary of State's Nomination.

LONDON, October 14.

Mr. Montagu has been in communication with the Government of India and has decided to nominate five Indian gentlemen to cadetships at Sandhurst in February. The qualifying examination will be held in Simla, but

candidates in England will be interviewed by a Selection Board at the India Office. Age limits are 17½ and 19 except in the case of candidates who are serving or who have served with the forces, for whom the upper age limit will be 21.

### Russia

#### Position in Russia. General Denikin's Advance. Bolshevik Preparing Evacuation.

LONDON, October 14.

Messages from Helsingfors confirm the impression in London that the position of the Soviets is extremely critical, owing to the advance of General Denikin, who is less than 200 miles from Moscow, which it is anticipated he will reach within a month. The Bolsheviks have been preparing for evacuation since the fall of Kurk. It is reported that Trotaki told a Communist meeting that the Soviet troops cannot stand another winter campaign. General Denikin's offensive is now directed against Orel and Tula, both of which are heavily fortified. It is anticipated that if Tula falls, the People's Commissaries will flee to Turkestan.

#### Successful Operations. Bolsheviks Panic-stricken.

LONDON, October 15.

Severe fighting continues both on the Petrograd and Moscow fronts. General Denikin's rapid advance in the neighbourhood of Orel has caused a panic among the Bolsheviks in Moscow. The Letts are apparently still holding out in Riga, defying Col. Fermondt, who now styles himself Prince Avaloff. But the most sensational development is the break through in the direction of Petrograd, of General Yudenitch's North West Russian army. A Bolshevik 'communique' reports him twenty-five miles west of Gatchina, otherwise only forty miles from Petrograd, and according to a Helsingfors despatch, General Yudenitch expects to enter the capital in three weeks and overthrow Bolshevik rule in the autumn. Meanwhile, the Estonians are advancing from Narva, and have reached Moloskovitchi halfway between Yamburg and Gatchina. According to a despatch from Reval, dated the 13th instant, General Yudenitch's offensive opened with the capture of Yamburg last week. His advance guard under General Glanapp took Volosnova forty miles eastward, reaching the most advanced point of the June offensive and capturing on the 12th instant 1,000 prisoners, an armoured train and the staff of the artillery brigade. Simultaneously General Yudenitch is striking successfully at the Bolshevik main communication southwards. He is close to Luga and is reported to have recaptured Pskoff, after advancing fifteen miles in twenty-four hours. The despatch says:—The offensive continues amid a wave of patriotic enthusiasm on a front of 100 miles. The Bolsheviks are everywhere panic-stricken.

A British destroyer has brought six German merchantmen to Reval during the last two days.

### German Attacks on Riga.

LONDON, October 15.

COPENHAGEN:—A Lettish 'communique,' dated the 13th instant says:—German attacks on Riga continue, the Germans using poison and trench mortars. The situation is little changed. The quays on the river and harbour have been considerably damaged and there have been many casualties among the civilians.

### Russian Fronts.

SIMLA, October 17.

A telegram dated the 11th October received by the Associated Press, gives the following information regarding Russian fronts:—News from Archangel reports that Bolsheviks are retiring towards Plesetskaya on the Vologda railway. Reports from prisoners state that two Bolshevik regiments refused to go to the front line and that firing was seen behind the Bolshevik lines. Also the prisoners reported that another regiment sent to attack the Russian lines of communication refused to carry out their orders.

In northwest Russia, General Yudenitch's forces are continuing their offensive west of Luga.

In the Baltic states Riga having been occupied by the Germans the Lettish Government have left the town and moved their headquarters to a station on the line between Riga and Pskov.

In south Russia, Denikin has completely repulsed a strong Bolshevik attack on the west bank of the Volga near Cherniyar, driving the enemy completely across the river. Another attack north of Tsaritzin was also repulsed. A Bolshevik counter attack against Voronezh on the 10th October was beaten off, the enemy being taken in rear by General Mamontov's Cavalry and completely dispersed. 5,000 prisoners with many machine guns were captured in this action. Mamontov then captured Liveni with 9,000 prisoners and much booty.

In the Ukraine a Bolshevik band west of Alexandrovsk was rounded up with the aid of armoured trains and defeated. North east of Kiev the volunteer troops are advancing on Chernigov.

### America

#### World Cotton Conference. Open in New Orleans.

LONDON, October 14.

NEW ORLEANS:—The World Cotton Conference opened here yesterday, thirty-one nations and every branch of the cotton industry being represented. Mr. McColl, Chairman of the National Council of American Cotton Manufacturers, was elected Chairman. He said he hoped that an important agreement would be reached in the method which would benefit the whole industry.

Mr. Wannamaker, President of the American Cotton Association, said that cotton acreage in America would not be increased, till the price justified cotton growing by well paid labour, but the yield must be increased and the price must take into account the gambler's chance that the grower had to take.

### Germany

#### Von Der Goltz Resigns.

[LONDON, October 13.

BERLIN:—The "Tageszeitung," says Von der Goltz has resigned from the army as a result of the latest "Entente" Note.

### Persia

#### The Shah of Persia.

To be Entertained by the City Corporation.

LONDON, October 14.

The City Corporation will entertain the Shah to lunch at the Guildhall on the 1st November.

### Turkey

#### Turkish Government Crisis.

LONDON, October 14.

CONSTANTINOPLE:—The Nationalist leaders have agreed to support Aliriza Pasha's Government, which has accepted the Nationalist views.

### General

#### Mails Held Up.

LONDON, October 14.

MARSEILLES:—No ships left yesterday. The mails for Egypt and the Near East are held up.

## Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

### Bombay

#### Peace Celebrations.

#### Bombay Arrangements.

BOMBAY, October 17.

A press Note says:—In view of the announcement made by the Government of India, His Excellency the Governor in Council has decided to hold peace celebrations in the Presidency of Bombay in cold weather from the 13th to the 16th December (both days inclusive). The 13th December has been fixed by the Government of India as a general public holiday throughout India and the question of further local holidays will be considered in consultation with the Peace Celebration Committee which is being formed for the City of Bombay. As it is the desire of His Excellency the Governor in Council to celebrate the occasion on a scale befitting the Presidency of Bombay strong committees are being formed both in Bombay and Mofussil and in Sind, and every assistance will be given by the Government to these committees with a view to making the celebration a success. His Excellency hopes that the people of the Presidency will co-operate with him in making the celebration worthy of the occasion.

#### Bombay Government orders on Tilak removed.

A Bombay Government order dated the 15th October says that the Governor of Bombay in Council is pleased to withdraw the order dated the 31st July, 1918, served on Mr. B. G. Tilak under rule 32, Defence of India Rules.

### Calcutta

#### An Intrepid Deed.

#### Albert Medal Rewarded.

CALCUTTA, October 17.

The Hon'ble Mr. J. F. Grunning, Commissioner of Orissa presented the Albert Medal in bronze to Mrs. Grace Macmillan, widow of Mr. David Atkinson Macmillan, Superintendent of Konnagar State, at Cuttack on Monday last for the intrepid deed performed by her late husband on the 9th April last year. A fire, broke out in the house of a contractor of the State and Mr. Macmillan hastened to the spot and did all that he could to save life and property. When the fire was almost under control the burning roof of one of the buildings suddenly fell pinning four men underneath it. Mr. Macmillan crawled under it and at the risk of his life succeeded in saving all the four men, one of them being so badly burnt that he had to be sent to the hospital at once. Mr. Macmillan himself was very badly burnt on the back, hands and feet and the shock that he received in his then feeble state of health had much to do with his death a few months later. Mr. Macmillan was loved and liked by the people of the State and he had immense influence over them as was shown at the time of the rising in Mayurbhanj when the Santhals of Keonghar refused to join the rebels. In fact he prevented the spread of the trouble to other States.

#### Cyclone Distress Relief Fund.

CALCUTTA, October 17.

H. E. The Governor has made over to the committee formed under his presidency the sum of Rs. 38,027 being the money collected in response to the Governor's appeal on behalf of the sufferers from cyclone in East Bengal. Of the principal donors His Excellency contributes 3,000, Messrs. Buxsh Elahi and Co. 15,000, Messrs. Becker Gray and Co. 5,000, Mr. J. G. Cummings, C.S.I., C.I.E., and Babu Gour Charan Law each 1,000 Raja Srinath Roy, Raj Janakinath Roy and Hon'ble Rai Sitanath Roy Bahadur promised ten thousand, Maharajahdhiraj of Burdwan 10,000 and Maharaja of Coosim-bazar 500.



## The Khilafate Day.

### Meeting at Poona.

POONA, October 17.

Prayers were offered in all the mosques in the City and Cantonment to-day, for the preservation of the temporal power of the Khilafat. After midday prayers, a mass meeting was held in the compound of the Jumma Masjid in Bawli Pesh, Poona City, at which the Hon'ble Mr. Ebrahim Haroon Jaffer presided. A resolution was passed in the terms of the All-India Moslem Conference resolution passed at Lucknow, praying the Government to forward to the Secretary of State for India to the prayers of the Moslems of India that Great Britain should see to it that the territorial integrity of Turkey is preserved and with it the control of the sacred places of Islam. The Hon'ble Mr. Ebrahim Haroon Jaffer, in addressing the meeting, spoke as follows:—

"BROTHERS:—We have assembled here to give expression to our intense feeling at the contemplated attempt at the dismemberment of Turkey and the consequent removal of the holy places of Islam from the Khilafat's control and to convey to the Government of India and His Majesty's Government in Great Britain an idea of the present state of the mind of the Moslem community on this all-important question, so that immediate steps may be taken to adopt a proper international policy towards the Khilafat. Nothing would have pleased me more than to have raised a discussion on the subject in the Imperial Legislative Council with a view to draw the attention of the Government prominently to the gravity of the burden and injustice that was being committed with regard to Turkey, but the rules would not allow the moving of the resolution in the Council on such a matter. I shall not, therefore, take up your time at this meeting, but let me say one thing and it is this:—We must carry on our agitation resolutely and peacefully, tirelessly and actively, till our object is attained. I would, therefore, ask you to arrange for a deputation to His Excellency the Viceroy and for a deputation to be sent to England so that British statesmen may realise the intensity of the discontent that prevails in the minds of loyal Moslem subjects of His Majesty." The speaker also thanked Mr. Gandhi and other Hindu leaders for having made common cause with the Mahomedans. After recording the resolution above alluded to, the meeting dissolved peacefully.

### At Lucknow.

LUCKNOW, October 14.

Moslems from all parts of the city will hold their Jumma prayers to-day and will pray for the protection of Turkey from dismemberment and for the safety of the dignity of the Khilafat. Afterwards all Moslems from the Mosque near Asafabad and other mosques will attend the meeting at the Kila-i-Iam at 3 P. M., under the presidency of Mr. Mumtaz Hussain, Barrister, where the Hindus will also join them. There was a general suspension of business to-day, except in the case of food shops, which will also close after midday for prayers.

### At Allahabad.

ALLAHABAD, October 17.

The Khilafate day passed off quietly in Allahabad. A large number of shops in the city were closed. There were prayers in the mosques, but no public demonstrations.

### Bezwada.

Khilafat day was observed at Bezwada. Shops were closed. Prayers were held in all mosques. Rice was distributed to a thousand poor in the evening in the maidan opposite to the church. A monster meeting was held under the Presidency of Soudagar Abdul Gaffur Sahib, President of the Atjuma. Thousands of Hindus, Mussalmans and Christians attended. The proceedings were very solemn throughout. Resolutions protesting against the proposed dismemberment of Turkey, removal of muslim countries like Syria, Palestine, Mesopotamia and Armenia from the authority of Turkey, expressing indignation and dismay for the contemplated internationalisation of Constantinople, concerning the encroachments of Greece upon Turkish Asia Minor unanimously passed. Several prominent Mussalmans and Hindus of Bezwada spoke feelingly. A telegram was sent to the Viceroy. Cables were sent to the prime minister, Secretary of State, Under Secretary, Amir Ali, the Muslim League Deputation London.—(By Wire.)

### Bombay.

BOMBAY, October 17.

The Khilafat Day was observed by the Mussalmans to-day as a day of fasting and prayer. Acting upon the suggestions of Mr. Gandhi many Hindus also joined in the observation of the day. The city was in partial hartal. The principal markets in the city were closed, but most people had done marketing as far as possible overnight. Three cloth markets were entirely closed as well as the shops in Bhendy Bazaar. Null bazaar was also closed as the butchers refused to slaughter animals to-day. The Deputy Municipal Commissioner and the Superintendent of the markets went to the slaughter house on Wednesday evening and induced the butchers to do their work, but on their flatly refusing to do so the officers did not press them. So meat eaters had to pass the day in fish diet which they could secure at a high price. Several big posters in bold black types were to be seen posted in the streets with the following suggestions from Mr. Gandhi heading "Gandhi's suggestions", Fast for 12 hours, close your business, spend your day in prayers. Don't behave in a disorderly manner on public roads. Don't press others to join in the hartal. Don't hold big meetings and don't move in processions. Labourers and ward boys in hospitals should not join in the hartal.

### Mr. Gandhi's Punjab Prohibition Order Cancelled.

A meeting of Mahomedans was held last night at Mozzeferabad Hall, Grant Road, at which Mr. Gandhi was the spokesman. A number of volunteers, Mahomedans and Hindus, were present and Mr. Gandhi gave them instructions about the duty which they had to perform to-day. He then announced that the Punjab Government had removed the prohibition order forbidding him to enter the Punjab. The gathering then dispersed.

Mr. Gandhi writes:—The following order was served upon me yesterday. Whereas under Rule 3 of the Defence of India (Consolidated) Rules, 1915, and with the previous sanction of the Governor General in Council the

Lieutenant Governor of the Punjab was pleased on 9th April 1919 to prohibit the entry of M. K. Gandhi into the Punjab and was further pleased to order him to return to and reside within the limits of Bombay Presidency and whereas the necessity for this order has ceased to exist, now therefore the Lieutenant Governor is pleased with the sanction of the Governor General hereby to cancel the said order with effect from this day, the 15th October 1919. I am naturally thankful for it in that it enables me to visit the Punjab and to render such service as I may be capable of rendering. At the same time I cannot help saying that it was not with unmixed pleasure that I received the release order. The order of internment and externment was no discredit to me. My conscience was absolutely clear when it was served upon me. It appears to me to be an act of criminal folly on the part of the Government and now though the release order is creditable to the Government it cannot recall the precious lives for whose loss the prohibitory order must be held responsible. Moreover so long as the Rowlett Act remains on the statute book the release order can be no joy for me. In the internment order I had a ready made weapon for offering civil resistance. I hear people saying that Satyagraha is as dead as Queen Anne and that Mr. Montagu will never repeal the Rowlett Act although he is quite sure that the act will never be enforced. Those who make the first statement do not know what Satyagraha is and its works. Those who make the second do not know the power of Satyagraha. He who runs may see that Satyagraha is slowly but surely pervading the land. So far as Mr. Montagu's supposed declaration is concerned the strongest man of Africa had to yield to that matchless force. It was in 1909 that General Smuts backed by General Botha and the European opinion of South Africa said that although the Transvaal Asiatic Act would not be enforced he would never formally repeal it, but in 1914 he proved his strength by repealing that Act and removing legal racial bar from immigration law. I had not the slightest doubt that Mr. Montagu and anybody will yield to the same ancient force and repeal the Rowlett Act long before the expiry of its time limit but whether they do or not, lives of Satyagrahis are dedicated to securing among other things repeal of that act.

Dated, Khilafat Day, Bombay.

I am etc,  
M. K. GANDHI.

### Gandhi Leaves for the Punjab.

It is understood that Mr. Gandhi will leave for the Punjab to-morrow.

An order was served upon Mr. M. K. Gandhi yesterday that the Lieutenant Governor of the Punjab is pleased with the sanction of the Governor General in Council to cancel the order passed on the 9th April 1919 prohibiting him from entering the Punjab and directing him to reside within the limits of Bombay Presidency.

At about 1 P.M. to-day prayers were offered at the Jumma Masjid. About 2 hours before the time fixed Mahomedans were seen in large numbers wending their way towards the Mosque and the roads leading to the Mosque were closed for vehicular traffic. About fifty thousand people met in the Mosque and Mahomedan volunteers were affording facilities for those attending the Mosque. After the usual Friday prayers special prayers were offered for the permanence of the temporal power of Khilafat. Immediately thereafter in the Mosque a public meeting was held at which Mr. Miyan Mahomed Haji Jan Mahomed Chotani, President of the Khilafat Committee presided and the following resolutions were passed:—This public meeting of Mussalmans of Bombay assembled in Jumma Masjid and held after solemn Friday prayers for the continuance and permanence of the temporal power of Khilafat expresses its greatest anxiety and indignation over the threatened dismemberment of Turkey and removal of holy places of Islam from Khilafat's control and trusts that His Majesty's Ministers will secure the fulfilment of the pledge of the Right Hon'ble Lloyd George given on behalf of British Empire regarding Turkey and thereby restore confidence of the Mussalmans subjects of His Majesty. This meeting approves of the proceedings and adopts the resolutions passed by the All India Moslem Conference held at Lucknow on the 21st September 1919. That the president be authorised to forward a copy of the resolution by telegram to the Prime Minister, Secretary of State for India, His Excellency the Viceroy and His Excellency the Governor of Bombay.

In placing these resolutions before the meeting Mr. Chotani said although from religious point of view the present question concerned only Mahomedans still politically it had connection not only with the whole of India but with the whole of Asia also. The speaker dwelt upon Hindu Moslem Unity brought about by mutual fellow feeling and thanked Mr. Gandhi and Hindus for making the cause their own.

Prayers were also offered by a number of Hindus at Madhav Baug.

### Calcutta.

CALCUTTA, October 17.

The Khilafat Day was observed in almost all district towns of Bengal. In Calcutta almost all shops and most stalls in the bazaar in Indian quarters were closed. There was no interference with vehicular traffic and trams ran as usual. After Jumma prayer special prayers for keeping the Turkish empire intact were offered in all mosques of the town. In the afternoon there was a huge gathering of Mahomedans and a few Hindus at the Town Hall. Over 100 meetings were held outside the hall and on the maidan facing it. In the main meeting over which the Hon'ble Fazlul Huq presided, several Hindu leaders were present. The Chairman in the course of his speech said that it is not blating tyranny of the Turks that has kept Mesopotamia in such a barren condition.

### Tyranny of Europe.

It is the tyranny of Europe that has refused to allow the Turks sufficient respite for arts of Peace. Resolutions were adopted protesting against the proposed attempts to encroach upon the rights of Islamic world by placing the Moslem holy places under direct or indirect non-Moslem control, urging application of the principles of self-determination in the case of Syria, Palestine, Mesopotamia, Armenia and Arabia within Turkish Empire and protesting against the seizure of Smyrna and other places in Asia Minor by the Greeks.

### Panchgani.

A Panchgani correspondent writes:—The Khilafat day was observed here and at a largely attended prayer meeting of Mussalmans of Mahabaleshwar and Panchgani presided over by Sir Abbas Ali Baig, K.C.I.E.,

C.S.I., LL.D., resolutions were passed on the lines adopted by the All India Moslem Conference at Lucknow.

### Nagpur.

NAGPUR, October 17.

The Khilafat Day was observed here very quietly without any demonstrations. The Mahomedans assembled in Masjids and offered prayers. There was no hartal or closing of shops here.

### Lahore did not Observe.

LAHORE, October 17.

Lahore did not observe the Khilafat day to-day. There was no hartal and business was going on as usual. A representative of the Associated Press made a round through the city in the morning between 10 and 11 A. M. and found all shops open and normal business going on. All shops and business houses in purely Mahomedan quarters of the city were also open. There was no stir, no excitement, and no sensation. Everything was as usual absolutely peaceful and normal. In the afternoon the usual Jumma prayers were offered in all the Mosques in the city and at Nilagumbad Mosque near Anarkali there were no special prayers nor protest meetings regarding Turkey and Khilafat. Everything in the Mosques was as usual normal. It is difficult to say whether anybody observed fasting or not. If it was observed at all it was observed by very few.

### Calcutta

### Suicide of Ex-R. F. C. Officer,

### Sad Incident at Calcutta.

CALCUTTA, October 17.

The following particulars are published regarding the death of Captain Kershaw, M. C., residing at the Grand Hotel, who was found shot dead in his room yesterday afternoon. Shortly after 2 o'clock the report of a gun was heard in the direction of the room occupied by Captain Kershaw. An alarm was given, and, on the room being entered, Captain Kershaw was found lying dead. There was a gunshot wound on his head, and circumstances point to suicide. Captain Kershaw joined the army when the war broke out and was attached to the Flying Corps. He was sent to France and quickly proved himself a daring and intrepid aviator. He was given a Commission and was subsequently promoted to the rank of Captain. For gallantry in the field, he was awarded the Military Cross. He was about 30 years of age. When peace was declared Captain Kershaw was demobilised. Later he came out to India and had been in Calcutta about a month. Three or four days ago he removed to the Grand Hotel.

## News in Brief.

The first meeting of the winter session of the Imperial Legislative Council has been provisionally fixed for 30th January.

The Government of India are organising a committee to consider the Industrial Commission's proposals for a chemical service. Prof. J. F. Troupe, S. B. E., R. R. S., Professor of Organic Chemistry, Imperial College of Science and Technology, has already been nominated as the Chairman of the Committee and will shortly arrive in India.

The fourteenth Vizagapatam district Conference met to-day under a grand Shamina near Victoria memorial hall at 8.30 morning. About 200 delegates were registered already. The Shamina was quite full. Mr. Gundala Ramachandra Rao heartily welcomed the delegates and delivered an interesting speech. Mr. Manda Subbarao B. A. B. L. of Chodavaram who was elected as president, delivered a comprehensive, and learned address. The conference continues to-day and to-morrow.

At a meeting held to-day the Bengal Provincial Congress nominated the following gentlemen to the presidency of the Amritsar Congress:—Pundit Motilal Nehru, Mr. Bal Gangadhar Tilak, Mr. Gandhi, Sir Sankaran Nair and Babu Motilal Ghose.

The "Tribune" learns that the local Government has also withdrawn the case under Rule 29 Defence of India Act and section 153 I. P. C., against Sardar Sundar Singh, Lal Beharilal and four other accused.

At a public meeting of Moslems of Amritsar held on the 25 instant under the Presidency of Moulana Moulvi Sana Ullah it was decided to hold the next session of the All-India Moslem League at Amritsar during the coming Christmas week.

The Governor in Council has appointed a large and representative committee of citizens for organising peace celebrations in Bombay. Sir Thomas Birkett is the Chairman. Among the members are the Editors of all newspapers.

Sir Ali and Lady Imam, and Sir Brian Egerton returned to Hyderabad from Simla on the evening of the 14th instant.

The residents of Nadiad have petitioned H. E. the Governor of Bombay-in-Council to remove the additional police force imposed on the town at an annual cost of Rs. 19,000, on the ground that is a slur on the petitioners that the town should be punished for damage done to the railway lines by a few men.

With regard to the holding of the next session of the Indian National Congress at Amritsar, "Ditcher" in the current issue of Capital writes:—It will be little short of madness to insist on holding the next session of the Indian National Congress at Amritsar. Why look for trouble when it is notorious that the strong-in-the-arm Punjab Government are bent on showing their strength. Considering what is at stake, I think that in this case discretion would be the better part of valour. Hold the Congress by all means, but not in the Punjab.



## భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	1 అమృతామలక తైలము	జంబీర సాయము	కుంచానన లేపము
6 ఔషధము 8-4-0	6 ఔషధము గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణుడుల బోగొట్టు	తామర పూము
8 ఔషధము 1-12-0	8 ఔషధము గల సీసా 0-8-0	సీసా ద్వు. 0-10-0	దబ్బి ద్వు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు - పోస్టజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము:  
కండిట్, మదరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.  
55, ఆచార్యకో పేర్, మదరాసు.

## ఆరోగ్య మే ఐ శ్వ ర్య ము

ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ - సిద్ధస్వర్ణ మకరధ్వజము

(బంగారము కలసినది)

అతిశ్రేష్ఠము, అతిచవక, మిక్కిలి వరిశుద్ధము, సుప్రసిద్ధ రసాయనికులు పరీక్షించిరి. వైద్యులు, రాజులు, జమీందారులు, జడ్జిలు, కలెక్టరులు, మేజిస్ట్రేటులు, ప్లీడరులు, వర్తకులు, ధనికులు, మున్నగువారందరూ చాల ప్రశంసించిరి. మానసిక, మేధో, శారీరక, హృదయాది సరముల దౌర్బల్యము లన్నిటిని తొలగించుటకు పేరు బడసినది. వీర్య దుర్బల్యమువలనను వాగ్ధి క్యమువలనను కలిగిన మరుపును నిస్సత్తువను అలసటను తొలగించును. అన్నిరొగములకును దీనిని అనుపానభేదముతో వాడవచ్చును తప్పక గుణమిచ్చును. చాల జబ్బుపడిపోయినవారికి మంచి బలమును కలిగించుటలో నిది అద్వితీయము. ప్రసవమైన పిమ్మట స్త్రీలకు ముఖ్యముగా నీయ దగినది. పిల్లలకు గలుగు హృదయ మలకోశముల వ్యాధులకు యియ్యదగినది. దీర్ఘ కాలమునుండి యున్నను కుడుదును. రోగికి నాడి మందగించుచున్నపుడు దీనిని ప్రయోగించిన మరల బాగుగ తెలివి వచ్చును. ఒకతులము అనగా 30 మోతాదులకు వెల రు 40 లు. 45 మోతాదులకు (ఒక మండలము) రు 60 లు. సామాన్య మకరధ్వజము వెల తుల రు 5 లు. 30 మోతాదుల వెల రు 5. వాడవలసిన విధానము అనుపానము పేరు తెలుగున నచ్చువేయబడి మందుతోగూడ కంపబడును.

ఎడ్వర్డు (సరసపర్ణి) బంగారముకలదు

చర్మవ్యాధులును, కీళ్లనొప్పులను, నుఖవ్యాధులవలన కలిగిన కీళ్లకట్టను తొలగించును. రక్త మును బాగుగా శుద్ధిపరచి ఆరోగ్యమును కలిగించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

నెక్టారు

సెగ మున్నగు వ్యాధులను తప్పక కుదుర్చును. 24 గంటలలోనే బాధ పూర్తిగా తొల గును. స్త్రీలకు పురుషులకును గూడ బాధ ఎంత హెచ్చుగానున్నను 24 గంటలలో స్రావమును తగ్గించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

తామర తేనె-అపూర్వ మగు మందు

కీళ్లజబ్బులకు సాటిలేని ఔషధము. మేము పూచీపడి యిచ్చెదము. పువ్వు కాదు మొదలగు వానిని శస్త్రచికిత్స లేకుండనే కుదుర్చును; ఒక డ్రాము వెల రు 1-0-0. బహులకర్చులు ప్రత్యేకము. వెలల వట్టికి వ్రాయుడు. పర్మిట్ కెట్లతోగూడ కంపెదము ఉత్తరములు చాల రహస్యముగా నుంచ బడును. మందులను కొద్దిగాకోరినను విస్తారముగాకోరినను గూడ చాల శ్రద్ధతో వెంటనే కంపెదము. విలాసము: ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ, 231 అప్పరు చిట్టూరురోడ్డు, బాగుబజారు, కలకత్తా

S. BISWAS & BROTHERS, 231, Upper Chitpur Road, Baghbazar, Calcutta



మిక్కిలి ప్రవృత్తిగల యిండియా శేషమనందు మెదడునకు చలువగలుగుట కును మాంద్యము వదలుటకును జ్ఞాపకశక్తి హెచ్చుటకును తల వెండ్రుకలు పరిశుద్ధ మగు నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును వ్రతీపురుషుడును యుఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తల వెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిశోజములకు వట్టు కంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. కని మెండ గుటలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు లకును పెక్కుమందికి మహోపకారము నుసరించినది.

నేడు దీని నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జి 0-5-0 అణాలు.  
మాడుబుడ్లు 2-10-0 ని. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాలు.

సోల్ ఏజెంట్లు:  
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,  
(D 126 W 100) 155, జమ్నామసీడు, బొంబాయి.

## ప్రకటన

మహా మహోపాధ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్నకవి నిరతిరమైన అమృతిరమైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాను లెవరైనను గ్రంథముల నచ్చువేయించుట నుద్దేశించి వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వార్పిత్యములను బడ తగలరు. అందువలన భాషాభిమాను జేయుటయను నిశ్చయము న్నితీయందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము జేయుటయను రెండు కుక్కరములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము,) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము,) 4 సత్యనారాయణపాద్యము (ప్రబంధము.)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువారు కింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రెండు పెట్టిబీడ్, కుద్రాను.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాక్రమమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే గల నున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు మును కలగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ యుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనానుగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు ఈ కు భరించి కంపెద ము. వెంటనే వ్రాసుకోరవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరోగ్యనిగ్రహ ఔషధాలయం, 157, రాజ్ కృష్ణరామ్

## హనుమా

బోరకు నబ్బు



దీనియందు సంతతి కుల్యములగు వస్తువులు కలియున్నవి. చెల్లి నం బంధుగు పుండు, దు రద, గజ్జి, పాడలు, మొదలగు, చర్మ వ్యా

ధులు ఆత్యవ్యవసరముగా బాగును, చర్మమునకు మృదుత్వ మును, నునుపును, వాడెమును ఇచ్చును,

అన్నిచోట్లకు క్రయమునకు దొరుకును. ప్రతి బిల్లుపై మాహామహా గుర్తు బాగ్రుతగా గమనింపును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్, మదరాస్.

103 శ్రీశోభాపాత్ర, బొంబాయి, కంజు శెట్టిబీడ్, మద్రాసు.

## ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సహృద్దములు బట్టి జీవ రూపురే యుటకు కలమువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహము

1706 వైద్య విద్య

ఆరు గ్రంథములు చదువును. శ్రీయం, టిసాఖర్చులేను.

రాజు వైద్య నారాయణజీ శేషవజీ,

27, చీనాబజారు, మదరాసు.

## Mr. G. W. M. Reynod's Novel

Other Big Type Editions.	Rs. &.
GRACE DARLING or	
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchesse, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loves of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0
(Postage etc. Extra for all Books)	
The SUPERIOR WATCH Co,	
536 Post Box 167 (A) Madras, E.	

**Karola**  
మలబద్ధమునకు మంచిమందు

**కరోలా.**  
వాసనలేదు, ఏరుచితేదు,  
ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు,  
ఘోరము గావు, దినము కాతగిన  
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము  
X అయ్యెలాగున గర్భశోధన  
గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు  
సీసా 1-కి వెల  
రు. 2-8-0, 4-8-0.

**Frasers Lever Tonic**

శ్రే జరు గా రి

**లీవరు టోనిక్.**

వైద్యమునకు మంచిమందు.  
రోగులకు సంభవించు తల  
నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య  
మువలన గలుగు బాధలకును,  
అలవలకును, అకలిబాధకును,  
వికాసవిహీనతకును అరోచిత  
కును, తల తిరుగుటకును, విను  
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమందిది.  
సీసా వెల రు. 1-12-0.

**Kuhalti**

**కుల్ హాల్టి.**

ఎరువుగా నున్నను నెరసి  
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే  
మినమినలాడు నలుపుగా గాని  
గోధుమరింగుగా గాని మార్పు  
గలదు, స దో ష లి త ము  
శాశ్వతము.

ఈ సాల్వేషన్ డ్రై వెట్టె 1-కి  
రు. 2-4-0.

**W. E. SMITH & Co., Ltd**

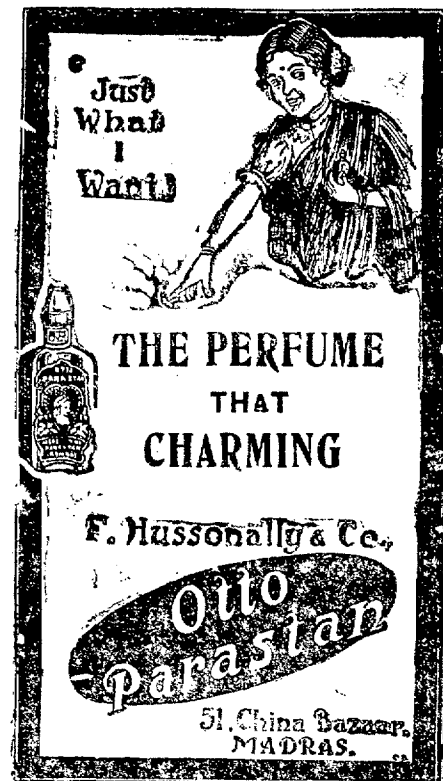
**Pharmaceutical Chemists &  
Druggists, Mount Road,  
MADRAS.**

**డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,**  
(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు  
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము

368



పాశ్యపు వేంకటాచలపణ్డితులవారి  
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్మీపలకుల ప్లేగురోగులకు  
ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోగులై మున్నాడు. ఒకే  
యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా నవయొద్ద నుండేనేని  
ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచలపణ్డితులవారి  
తామే సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మాదక  
శాల్యక జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పక గుణ  
మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)

2. క్రినివాస తెలు:—ప్లేగు గడ్డకును, సంకుల నొప్పి  
పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

3. వైశ్యానరాసనం:—దీనిని నేనించినట్లుచేసిందియే  
మూత్రమును కట్టక (లరా) వాంతిభేది, కీకభేది, అజీర్ణ  
భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

4. బాలసుఖోదము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని  
మంగు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణభేది, కృశకత్వము, కడు  
పుబ్బియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు  
బిడ్డల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

5. లోకామయవార కన్నూరిమాత్రలు:—బిడ్డలకు వయస్సు  
ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమగుణ  
కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అజీర్ణము,  
కీకవాతం, ప్లాగ్ నామము, మలబద్ధం, జ్వ  
రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం  
కవనేక రోగములను గుణముచే మును. (801)

250 మాత్రలు గల సీసా 0-4-0  
తపాము కర్మతో 5-కి 1-8-0  
" " 12-కి 2-18-0  
" " 25-కి 5-8-0

పతి కొవడముతోకూడ అనుసానము తెలిగున పంపబడును.  
శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

**వాలంటీరు సిగరెట్లను**

**మాత్రమే వాడుదు.**

బజారులో యున్నట్టి రకము లన్నిటికంటె మిక్కిలి  
శుభ్రమైనవి. 6000 సిగరెట్లు (పది, పదిగా పొట్లములు కట్టబడి  
యుండు) నిండు వెట్టె 1-కి వెల రు 75.

8000 సిగరెట్లు ( అశేయాది పొట్లములు కట్టబడి  
యుండు) సగము వెట్టె 1-కి వెల రు 87-8-0.

పెద్ద కంపెనీలకు, వ్యాపారగులకు కమిషన్ ధారా  
శముగా నీయబడును. యేబంట్లు కావలెను, కమిషన్, మం  
చి జీత మీయబడును. (1880)

పి. ఆర్. కెట్టి అండుకో, తంజావూరు.



**కేశవకాంత్ తలనూనె** (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

ప్రకృతము మార్కెట్టులోయుండు వాటి కన్నీటికంటె మిక్కిలి చాకయైనది. (1581)

(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్వాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్య  
తాపత్రమును మైసూరు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంజుపత్రమును కమిటీవారు ఇచ్చి  
యొన్నారు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్లకాయల నూనెతోను  
పరిమళమైన పువ్వుముల నండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల జనులకును తగి  
నది. తలవెండ్రుక లూడిపోవుటను నివేది వెండ్రుకలు మృత్యువుగాను నల్లగాను వెరుగునట్లు  
చేయును. ఇరవైయు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బజారునందుండు తలనూనె లన్నిటి  
కంటెను మిక్కిలి చవుకయైనది. మతయు బీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెడుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్  
కలిపినదిని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవ్వమగా నియ్యబడును.

ఒకసారి తెప్పించిమాచిన మీకే తెలియును.

ప్యాకింగుపొట్టు ఖర్చులు కలపి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15-0.

మధ్యగమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటితోను బహుమతి టిక్కటుండును.

**The Keshav Perfumery Works,**  
147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.

**మీ బాయిలరు**

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామెర్షియల్"ను  
యజయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు  
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్లొక్కు చక్కని మెరుగు  
నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను  
నుంచును. ఈ కామెర్షియల్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు  
చెడిపోకుండ ఎక్కుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు  
యేబంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామెర్షియల్ గోరునప్పుడు ఈ కృత్రికజేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)